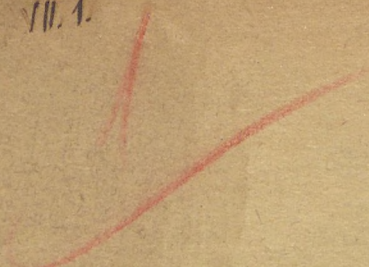

11. 100.

246445
VII. 1.

23

SZÁZSZORSZÉP KÖNYVEK

A Százszorszép Könyvek hetedik évfolyamának első kötetét adjuk itt át olvasóinknak, *Ego: Zsuzsi, az új leány* című vidám, derűs, kedves regényét. Ego egyike legnépszerűbb és legkiválóbb ifjúsági íróinknak, akinél jobban kevesebben ismerik a mai fiatal leányok életét és lelkivilágát. Közvetlen közelből látja és megfigyeli őket, átéli velök minden élményüket, a mai nehéz életben való küzdelmeiket, törekvéseiket, terveiket és céljaikat és szereti és megérti őket, mert mindig a szívével figyeli őket. *Zsuzsi, az új leány* különösen fogja érdekelni olvasóinkat, mert az ő diákéletükről, iskolai élményeikről szól kedves közvetlenséggel, meleg megértéssel.

Következő kötetünk, mely február 10-én fog megjelenni, *Szegedi István: Bátor kislány a Hanzély-utcában* című regénye lesz. *Szegedi Istvánnak*, a kiváló írónak és melegszívű poétának ez az első regénye, amelyet egyenesen a *Százszorszép Könyvek* számára írt, de meg vagyunk róla győződve, hogy annyira fog tetszeni olvasóinknak, hogy minden évfolyamban kívánnak majd tőle egy-egy kötetet. A kis Aczél Boriska történetéről szól ez a regény, aki özvegy édes anyjával a távoli Hanzély-utcában lakik, s aki tizenkét éves korában már olyan ügyes, önálló, bátor kislány, amilyeneknek a mai lányoknak valóban lenni kell. És ez az önállóság és bátorság vezeti a kis Boriskát további életén is keresztül, egészen addig, amíg kenyeres pajtása, Jónás Pista, aki gyerekkorában a Hanzély-utca réme volt, kedves és derék ifjává cseperedik, ügyvéd lesz és megkéri a kezét. Ez az egyszerű, kedves történet át meg át van szöve napsugaras vidámsággal, ragyogó poézissal és az egyes alakok mesteri jellemzésével.

A *Százszorszép Könyvek* megjelenik minden hónap 10-én; minden egyes kötete egy-egy teljesen befejezett, kiválóan jó és értékes ifjúsági regényt tartalmaz. Előfizetési ára: negyedévre 2 pengő 40 fillér. A *Magyar Lányok*-kal együtt kedvezményes árban: 4 pengő. Előfizetni lehet *Singer és Wolfner* könykereskedésében, Andrásy-ut 16, vagy a *Magyar Lányok* kiadóhivatalában, VI., Andrásy-ut 16., II. em.

Tutsek Anna.

M. Mod. O. 132 18.

663628

ZSUZSI, AZ UJ LÁNY

REGÉNY

IRTA
EGO

BUDAPEST
SINGER ÉS WOLFNER IRODALMI INTÉZET R.-T.
KIADÁSA

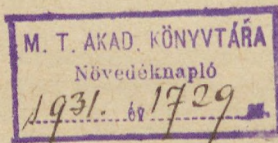
**MTA
KIK**

246445

Fenntartunk minden jogot.

A legelterjedtebb magyar leányifjúsági lap a

MAGYAR LÁNYOK

Kiadóhivatal: VI., Andrásy-út 16.

Hungária Rt. Budapest.

I.

Zsuzsi ott állt a negyedik a)-ban idegenül, árván. Letette holmiját a leghátulsó sor egyik asztalára; aztán nekitámaszkodott az ablakfának és kicsit dacosan, de nagyon kíváncsian nézte az osztályba betóduló lányokat.

Legelőször is azt állapította meg, hogy majdnem egyik sem viselt kötényt. Ejha, Pesten talán nem előírásos? No bizony, nekik alaposan meggyült volna a bajuk az igazgató nénivel, vidéki városuk leányliceumában, ha meglátta volna őket „surc” nélkül, csikos matrózbuzukban, berakott kék szoknyájukban... Persze, a pesti lányok hamarább nagylányosak... Vajjon tudni is sokkal többet tudnak-e, mint ő? A felvételin megdicsérte az igazgató ur. Otthon elég jó tanuló volt: pár kettes, sok egyes, elvétele, nagyritkán valami buta véletlen hármas... Eh, itt is majd csak lesz valahogy; Dorogi Zsuzsi sohasem fél, senkitől — semmitől.

Nézte a lányokat. Jöttek, egyre jöttek. Már is voltak vagy harmincan az osztályban. Zugtak... Besütött a szeptembereleji meleg nap. A lányok arca sötétbarna volt a nyári lesüléstől. Az első tanítási napon szokásos nagy lármával, nagy barátsággal üdvözölték egymást.

— Szervusz, Évi! Megállj, te hütlen kigyó, nem feleltél az utolsó levelemre! Csak lesd, hogy mégegyszer irjak neked szünetben egy négyoldalasat!

— Jaj, Jucikám, ne haragudj! Olyan felfordulás volt nálunk, amióta hazajöttünk; kifestették a lakást, az öcsémnek mandulagyulladásra volt, anyukám hugát bé-listára helyezték a bankban és mult héten kihúzták a fogamat, beláthatod, hogy nem írhattam, — szólt egy kis vékony, szőke, kékszemű lány magas, barna,

csunya, élénk barátnőjéhez, a Juci nevűhöz, aki rögtön tetszett Zsuzsinak.

— Jó, jó, ismerlek, nyögdecslő Évababa, egy kis panaszkodásért te sohasé mész a szomszédba, — nevetett Juci; körülnézett, integetett ennek is, annak is, mindenkire volt valami tréfás szava. Népszerű volt az osztályban, rövidesen ő lett a központ.

Hamarosan fölfedezte Zsuzsit.

— Nini, egy új gyermek! Mit állsz ott olyan főuri göggel, te bájos ismeretlen? Ugyis le kell ereszkedned hozzánk, ha már egyszer beirattak ide! — szólt hozzá nevetve.

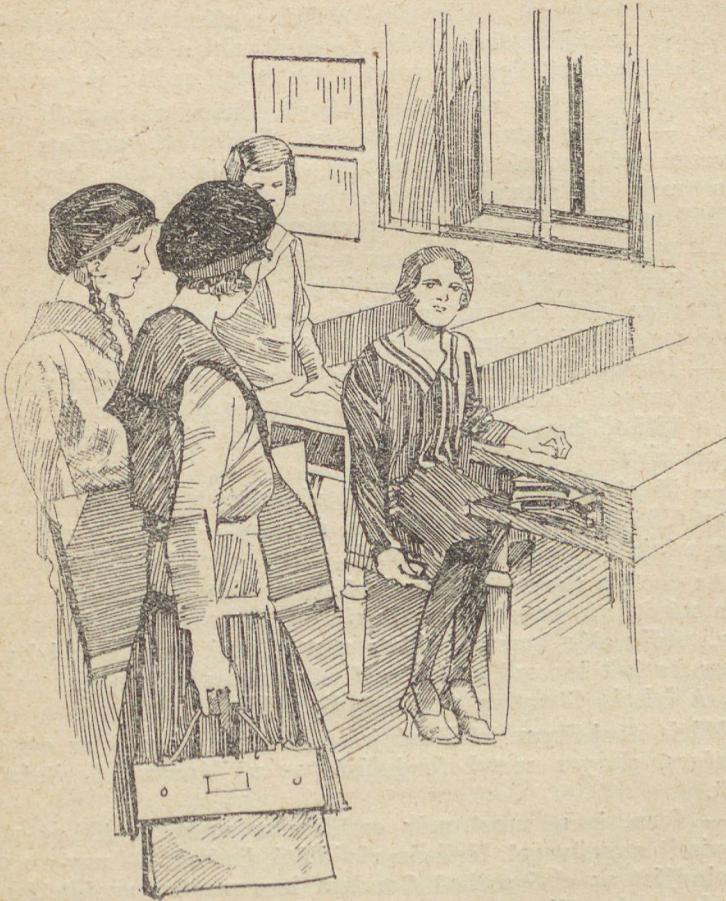
De Zsuzsi nem tűrte a „huzást“.

— Gondolhatod, hogy nem valami nagy élvezet itt állni egyedül, új lánynak lenni, amikor ti mindnyájan olyan irigylésreméltóan barátkoztok! — szólt nyugodtan. — Boldog vagyok, hogy végre kinyithatom a számat. Dorogi Zsuzsa vagyok és Hevesből jöttem. Négy kettesem volt, a többi egyes. Nem buktam meg... Juci jól megrázta az új lány kezét.

— Én meg Elek Juci vagyok. De azt rögtön megmondom, hogy vesztünkre jöttél ide, kölöncnek, még egy jó tanulónak! Tudod, hányan voltunk az év végén tiszta jelesek? Heten! Ha te összeszeded magad, te leszel a nyolcadik! Borzalmas... Csupa stréber... Ha az embernek kedve szottyán egy kis lustálkodásra, rögtön felüti fejét a magolók siseraserege és lepipálja az embert... Egyáltalában: mi jutott eszedbe, hogy pont a negyedikbe jöttél hozzánk? Az ötödikben, tudtuk, megrohannak majd az ujak, de a negyedikben...

— Sajnálom, de így kellett tennem. Most költözködtünk fel Pestre, apám itt kapott állást és itt kell járnom iskolába. A bátyámnak még rosszabb a sora, az most kerül itt a nyolcadikba, pont az érettségi előtt, — szólt Zsuzsi. — De ne félj, nem leszek tulságos jó tanuló; más gondom van...

Juci már nem kérdezhetette meg Zsuzsától, hogy miféle gondja van, mert bejött Mária néni, az osztályfőnök, a drága, egyetlen, édes Mária néni és most már mindenki figyelme csak feléje fordult. Milyen barna, milyen karsu, milyen csinos angolos nyerselyem ruhája van, ezt tavasszal még nem látták rajta, persze: lehajtó gallér és hosszú nyakkendő. — Mária néni mindig ilyet visel, bizonyára tudja, ez hogy illik hozzá, a simán elváltasztott hajához, az okos, csudaokos szeméhez és a finommosolyu szájához! Mária néni a leggyönyörűbb nő a világon, — ezt az osztály megint elismerte, persze a kritizáló Makrai Boris kivételével, de

Zsuzsi nézte a lányokat. Jöttek, egyre jöttek.

Boris volt az osztályban a „tagadás szelleme“ és senkisémet adott a szavára. Boris tavaly azt mondta Mária néniről, hogy olyan, mint a szaloncukor és ő — Boris — jobban szereti a liptai turót, mint a szaloncukrot. A lányok dühükben mindjárt megállapították, hogy az új algebra-tanár, Losonci, aki a Felvidékről jött: az a Boris imádott liptaija, mert egyest adott neki a dolgozatára.

Azonban akkor még nem ismerte Zsuzsi az osztály titkos ügyeit, — Mária néni neki is tetszett, különösen, amikor olyan kedvesen szólt hozzá és az osztály előtt kijelentette, hogy nem bukott meg soha semmiből. Az úgy volt, hogy Mária néni, amikor üdvözlő szavait elmondta, egyszerre megkérdezte:

— Ugy-e van új lány is az osztályban?

Ketten jelentkeztek. Dorogi Zsuzsi és egy loknis, szemüveges lány az első sorban, valami Georgina, a vezetéknevét nem értette meg első hallásra a fülélő osztály.

— Dorogi Zsuzsáról már hallottam, — szólt Mária néni — nagyon szépen felelt a felvételi vizsgán és otthon is jó tanuló volt, a kitűnő hevesi lyceumban. És maga, Olt Györgyi, hová járt ezideig?

— Magántanuló voltam és itt vizsgáztam, — szólt az első sorban ülő lány, kicsit sértődötten, dacosan. — Két év előtt épp Mária néninél feleltem magyarból. Nem tetszik emlékezni?

Az osztály nevetett. Micsoda fura szerzet ez! Kérdőre vonja Mária nénit, amiért nem emlékszik rá. És rögtön belül az első sorba, pedig elég hosszú! Akkor a másik új lány, a leghátulsó padban, a két kis szőke, fülére font varkocsával sokkal helyesebb. A loknis Georgina nem tetszik nekik.

Mária néni finom lelki csápjai rögtön megéreztek az osztály ellenséges, gúnyos szembefordulását az új lánnyal. Segítségére sietett.

— Igen, igen, most már emlékszem magára. Akkor még nem viselt szemüveget. Nyilván rövidlátó, kedves, — ugy-e azért ült mindjárt az első sorba? Gondom lesz magára az ültetésnél. Lányok, megkapták valamennyien az idejü tankönyvek jegyzékét? Szeretném, ha minél előbb beszereznék őket, hogy megkezdhesük a rendes tanulást. És most álljanak fel párba, megyünk le a diszterembe, a megnyitó ünnepélyre...

A régi lányok közül természetesen mindegyiknek megvolt a párja, akik örök haragban voltak egymással, azok is kicserélődtek, — és Dorogi Zsuzsi meg Olt Györgyi egymásra utalva beálltak egymás mellé utolsó párnak.

— Utálatos osztály ez! Nem gondolod? — kérdezte Györgyi dühösen.

— Nekem tetszik az osztály is, Mária néni is! — tiltakozott Zsuzsi. — Ha te eddig magántanuló voltál, nem tudod, mit jelent az: iskolába járni. Megállj, majd ha belejössz a svungba!

II.

Zsuzsi nem hazudott, amikor azt mondta Elek Jucinak, hogy neki annyi a gondja, hogy nem lehet jó tanuló. Mert nem olyan egyszerű dolog az: vidéki jólétből Pestre, szegénységbe költözködni. No, ezt a szegénységet nem kell éppen szó szerint érteni: volt azért Dorogiéknak Pesten is szép háromszobás lakásuk — két utcai, egy udvari, — meg az előszobából is valami csinos hálószerű helyiséget rendezett be himzésekkel és korsókkal a tehetős Doroginé. Ennivalójuk is volt, — de például háztartási alkalmazott segítségéről lemondtak és különben is... Hevesben maguk laktak a nagy kertes házban, volt szakácsnőjük, szobalányuk, soffőrjük, — Zsuzsi édesapját mindenki «igazgató urnak» tisztelte és a grófi vállalatok minden alkalmazottja hozzájött utasításért. Az öreg gróf meghalt, örököse külföldön élt, vállalataival nem törődött és Dorogi igazgató működésére sem reflektált. Sokan vesztették el kenyerüket ebben az időben...

Zsuzsi apjának az volt a szerencséje, hogy ismerték képességeit gazdasági körökben és így aránylag rövid időn belül szerzett magának más állást, munkát, amellyel eltarthatta családját. Igaz, hogy sokat kellett utazgatnia, a nyári hónapokban egy napig sem lehetett közöttük, — de volt megélhetésük, gyerekei tovább tanulhattak.

A Dorogi-családnak volt egy nagyszerű tulajdonsága: vig, jókedvű volt minden egyes tagja. Legalább is: annak látszott. Legbelül talán szomorkodott, kétségbeesett egyik vagy másik, — de ezt lehetőleg nem érezte hozzátartozóival. Ti, olvasóim, most talán botránkoztok és azt kérditek: „miért komédiáztak?” De erre én azt felelem, hogy ez nem is volt komédia, hanem szeretet. Nem valami émelgyős, unalmas, érzelmes szeretet, — hanem inkább akaratos, bátor, okos szeretet, amely le akarta gyűrni a rossz hangulatot. A Dorogi-gyerekek azt látták, hogy otthon, Hevesben, a jóvilágban sem mondta el apjuk soha hivatalos kellemetlenségeit, — csak a tréfás eseteket mesélte el ebédnél. Anyjuk sohasem panaszkolt a háztartási vagy társasági mérgelődé-

sét, — ellenben okosan, érdekesen mondta meg az emberekről való véleményét. Jancsi és Zsuzsi is megszokták, hogy szüleik felnőtteknek tekintik őket, bizalmasan beszélnek velük, megbiznak jellemükben, — de a kicsinyességet, a buta pletykákat, a fölösleges nyafogást, panaszzkodást a tanárookra, barátokra: nem szeretik . . . Így aztán többnyire „jó levegő“ volt Dorogiék házában és a „légköri nyomást“ nem érezte meg rögtön a vendég, aki belépett hozzájuk . . .

A hevesi lányok gyakran azt mondták:

— Hallod-e, Zsuzsi, mi még olyat nem láttunk, hogy te milyen borzasztó jóba vagy a mamáddal! *Mindent* elmondasz neki? Nem restelled magad, minden butaságodat elreferálni egy olyan okos felnőttnek? Hátha összeszid!

Zsuzsi nevetett.

— Ó, az én anyumnak mindent elmondhat az ember. Ő nem is olyan, mint egy felnőtt. Pontosan emlékszik a saját lánykori dolgaira, — ő sem volt különb, mint mi . . . Ha tulságosan buta az, amit mondok, legföljebb befogja a fülét, tréfásan bocsánatot kér, hogy neki most nincs ideje az ilyesmire . . .

— És Jancsi? Jancsival is megbeszéled az ügyeidet? Ő mégis csak: fiu!

— Hát aztán! A fiu is csak ember . . . Igaz, ő néha hengeg, hogy négy évvel idősebb, — de azért ismerem az osztályának összes komoly ügyeit, a sport és táncórai eseteket is . . . Ha én mesélni akarnék, ujjé . . .

— Jaj, mesélj, Zsuzsó, olyan érdekes, a hetedikesek olyan nagy fiuk, eljárnak a kaszinói multságokra, mondd, hogy mi a véleményük Nagy Manciról és Kis Giziről, szerintük ki a legszebb lány Hevesben, ők kire szavaznának? No mondd, neked bizonyára megmondta a bátyád . . .

— Hagyjatok békében, — szólta erélyesen Zsuzsi. — Jancsi tudja, hogy bennem megbizhat. Tüzes vassal sem bírnatok árulásra a nyelvem. Hogyisne, szép kis pletyka származhatna abból, ha elmondanám: mit beszélnek egymásközt a fiuk, amikor beviszem nekik az uzsonnai gyümölcsöt és a vajaskenyeret! Nem mondom, van köztük egy alak, — sajnos, nagyon jó tanuló és okos fiu — aki mindig rákezd arra, hogy „pszt! pszt!“ ha közeledek: de a többiek leintették . . . Megmondták neki, hogy Dorogi Zsuzsi jellem, az tanult a régi görögöktől, az sohasem lesz áruló . . .

— Legalább azt mondd meg, hogy ki az a fiu, aki nem bizik

meg benned! — könyörögtek a lányok. — Legalább a nevének a kezdőbetűit mondd! A keresztnévét!

— Hogyne, hogy kikeressétek a gimnáziumi értesítőből és mindjárt meglássátok, milyen osztályzata van . . . Nem! Majd elkészülök vele én magam is . . . A multkor, mikor bevitettem nekik a doboz szardiniát, amit anyu nagylelküségi rohamában feláldozott e célra, — már messziről kiabáltam: „Hallgassanak el, kérem, mert közeledik a spicli, a pletykaterjesztő, a lány!“ Mondhatom, elpirult az illető . . .

A lányok megállapították, hogy Zsuzsit nem kell félteni, Zsuzsi mindig visszaadja a kölcsönt. Sajnálták is, amikor ez a helyes gyerek kimaradt az iskolájukból és az egész Dorogi-család Pestre költözködött. Sohan hívták Zsuzsit: legalább a szünidőben jőjjön vissza hozzájuk! De a kislány, aki néha — hozzá nem illően — nagyképu és kenetteljes volt, azt felelte: „ki tudja, mit hoz a jövő és hová dob a sorsom?“

No hát egyelőre bedobta sorsa a leánygimnázium negyedik a) osztályába, ahol egy hét múlva már egészen jól érezte magát; otthonosan . . .

De azért a legjobb barátnőjét mégsem a saját osztályában találta meg, bár Elek Jucival és a rosszmáju Makrai Boriskával is eléggé összemelegedett. Az igazi barátnője az ötödikbe járt, két hosszú bronzvörös hajfonata és kék szeme volt és Német Gabriellának hívták. Nem Gabinak, — mindig komolyan és felnőtten: Gabriellának. Mert ő mindenben ilyen volt, — hallatlanul rendes és komoly és mindig egy kicsit szomorú.

Hogyan ismerkedtek meg? Az ugy volt, hogy első nap megrohanták a negyediket az ötödisták, mindjárt a megnyitóünnepély után.

— Halló, negyedisták, pockok, ki vesz közületek tavalyi könyvet? Csak az algebrából van új kiadás, a többit használhatjátok!

A szomorú gazdasági helyzet bizony a legtöbb lányt arra kényszerítette, hogy kapva kapjon a felajánlott féláru könyvek után. Mindössze néhánynak adta oda a nagytestvére vagy más odajáró rokona a régi könyvet; aztán voltak egy páran, akik kicsit hencegve kijelentették, hogy ők csakis vadonatúj fölszerelést vehetnek . . . Olt Györgyi is ezek közé tartozott; nem tudta, hogy az ilyen jóhiszeműen, de kellemetlen fölénnyel mondott dolgok mennyire ártanak neki az osztályban.

Zsuzsi is szeretett volna olcsó könyvekhez jutni. Igaz, hogy Jancsi bátyja megígérte neki, hogy délután, amikor saját érdeké-

ben végigjárja a Muzeum-körut antikváriusait, elviszi őt is magával. De sokkal kényelmesebb volna itt, az iskolában beszerezni alku és keresgélés nélkül a könyveket, — ha már úgy alakult sorsa, hogy le kell mondania a tiszta, új munkákról, szép egyszerű könnyű kötésről... Zsuzsi édesanyja iparművésznő volt, lánykorában Pesten tanult könyvkötést, batikolást és a kislány tőle örökölte a szép, izléses dolgok szeretetét és a könyv megbecsülését. Otthon olyan büszke volt az év elején szép, könnyű, szürkevászonkötésű könyveire. De hiába! Most mindenben azt kell néznie, hogy mi: olcsóbb...

Nem akart tolaodni, amikor a két osztály lányai megkötötték az alkut, — valahogy úgy érezte, hogy az iskola régi tanulóinak inkább van joguk az olcsó vásárhoz, mint neki. De azért a kapuban mégis odament az altiszthez, akiről azt hallotta, hogy szintén vállalja az óeska könyvek eladását. Megkérdezte tőle:

— Bácsi kérem, nem tudja, kaphatók még valahol a negyedik a) könyvei?

— Kaphatók bizony! Halló, Német kisasszony! Tessék csak visszajönni! Van már vevő a könyvekre! — kiáltott a kedves, vékony, öreg altiszt bácsi egy hosszulábu, karsu lány után, aki megfordult. Két bronzvörös copfja volt és elfogultan közeledett a várakozó Zsuzsihoz.

— Épp most szólt nekem a Német kisasszony, hogy adjam el a könyveit, de ha nem akad rájuk vevő, akkor az iskolának ajándékozza őket, — magyarázta Varkó bácsi buzgón.

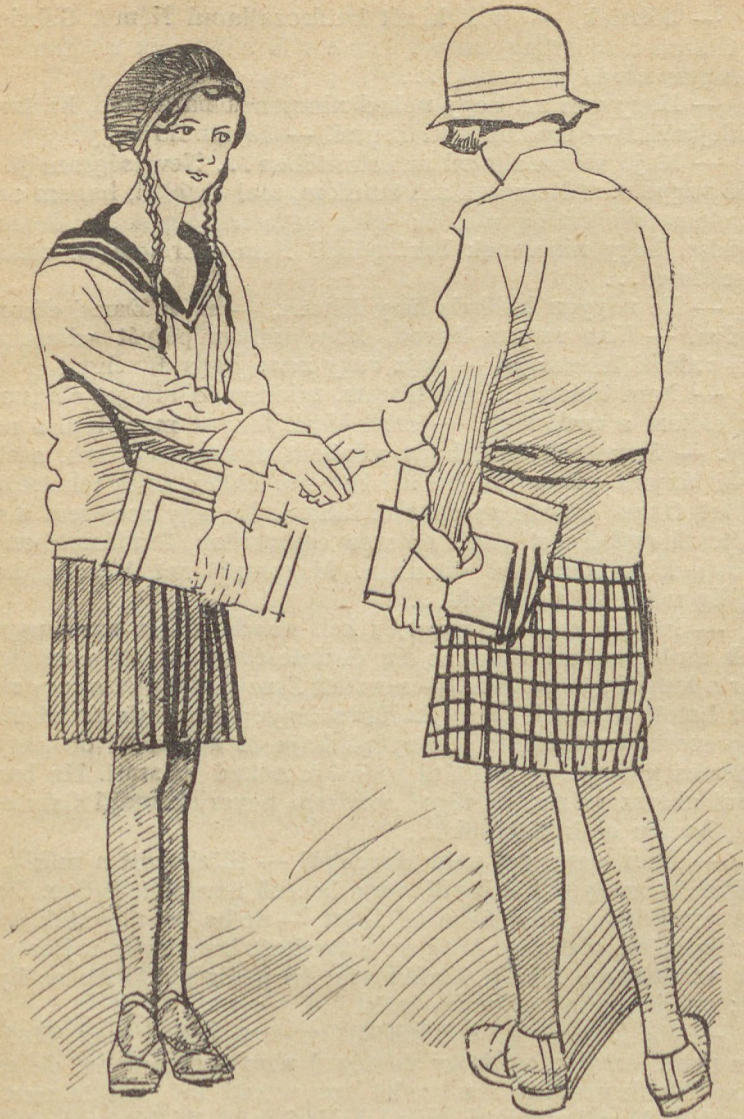
A két lány bemutatkozott, kezefogott.

— Nem szeretek tolaodni, — szólt a nagyobbik — azért inkább lehoztam a könyveimet Varkó bácsihoz. Szívesen neked adom őket...

— Köszönöm. Én sem szeretek tolaodni, pedig nem vagyok pesti születésű és nehezen szereztem volna be őket, ha te meg nem könyörölsz rajtam. Tudod, kérlek, mi az áruk, vagy kérdezem meg a lányoktól? Mert azt már látom, hogy te kicsit szegénylős, hogy ne mondjam: ügyetlen vagy, — szólt nevetve a mindig elfogulatlan, szokimondó Zsuzsi.

— Máris látod, hogy milyen vagyok? — szólt kicsit csodálkozva, kicsit szomoruan Német Gabriella. — Igen, ezt jól megfigyelted: nem értek az üzleti ügyekhez... Menjünk együtt haza, vagy várod a barátnőidet?

— Nekem még nincsenek barátnőim, ma voltam először itt az iskolában. Eddig vidéken jártam... De mi Budán lakunk, — jöhetsz a hid felé?

A két lány bemutatkozott, kezetfogott.

— Jöhettek, — szólt kicsit határozatlanul Német Gabriella. — Hiszen a bérletjeggyemmel akárhol is felülhetek a villamosra. Ma ugyanis korán jöttünk ki...

— Hogy van az, hogy neked nincsenek barátnőd, ha tavaly is idejártál? — csodálkozott Zsuzsi. — Jó tanuló vagy?

— Majd megnézheted az értesítőben... Nevetségesen jó tanuló vagyok... Nemcsak azt tanulom, ami érdekel, hanem unalmamban minden egyebet is: ilyen számár vagyok... Te meglepődsz, hogy nincsenek barátnőim? Nem szeretem az osztálytársnőimet...

— Te nagyon különös lány lehetsz, — szólt Zsuzsi elkomolyodva. — Van valami terved, hogy milyen pályát választasz? Van valami tehetséged — rajz vagy zene, vagy tánchoz?

— Nem tudom... Azt hiszem, minden tehetséget elhasználtak előlem a családban, — szólt kicsit fanyar mosollyal a nagy lány. — Szeretnék irni, hogy mindent megmondhassak, amit a többi lányról gondolok. De azt hiszem, ehhez sincs tehetségem. És te? Okos, őszinte gyerekeknek látszol. Én ugy szeretem a vig, nyílteszű embereket. Akik egészen egyszerűen, természetesen viselkednek mindenkivel szemben. Magamról azt hiszem, hogy mindig mesterkéltnél vagyok...

— No, ha csak egyszerűség kell neked, akkor azzal ugyancsak szolgálhatok! Mert az én őszinteségem és egyszerűségem már a butasággal határos! — nevetett Zsuzsi, akire valahogy rosszszul hatott a másik leány különös lényé; és mégis érdekelte a szép szomorú tekintete, gyönyörű haja és a fáradt, de nagyon kellemes hangja. — Például mondok neked valamit. Ha barátokozni akarsz velem, én téged sohasem nevezlek majd Gabriellának, hanem csak Gabinak...

— Nem, nem, azt nem szeretem! — tiltakozott a másik. — Gyűlölöm az ilyen kicsinyítő vagy becéző neveket! Tudom, hogy a nevem hosszú, franciás és affektált, — de ha így neveztek, most már kitarok mellette. Azok az eltorzított becenevek rajtaragnak az emberen felnőtt korában is; én pedig gyűlölöm az ilyesmit; azt jegyezd meg magadnak!

— Jó, jó csak ne dühösködj, ugysem ijedek meg tőled... Már pedig értsd meg, hogy én téged nem foglak soha, de soha Gabriellának nevezni. Ha levelet írok neked, még megteszem, — de privát beszélgetésben: soha! Tudod mit? Gé lesz a neved; a kezdőbetűd. Jó? Német Gé? Ebbe igazán beleegyezhetesz...

— Nem bánom... Gé... Milyen furcsa, erre sohasem gondoltam... Te igazán eredeti gyerek vagy... Majd benézek hoz-

zád holnap a tizenegyes tízpercben; mi kint lakunk az Andrásy-ut végén... No szervusz, Zsuzsi.

— Nem engedem, hogy becéző nevemen szólíts! — tiltakozott tréfás felháborodással Dorogi Zsuzsi. — Számodra mindig Zsuzsánna leszek, vagy franciásan: Susanne, de sohasem: Zsuzsi! Ezt jegyezd meg magadnak!

Német Gabriella felszállt a villamosra és onnan is nevetve integetett a tréfás kislánynak, aki így felvidította. Zsuzsi még gyorsan megnyugtatta:

— Holnap elhozom a pénzt a könyveidért! — És megnézte kicsit a Dunát, a gyönyörű kilátást a Hármashatárig, amellyel nem birt betelni. Aztán hazairamodott, hogy anyjának minél előbb elmondhassa első pesti iskolai napja élményeit.

III.

— Ugy-e mondtam, hogy jó tanuló leszel és elrontod az ember helyzetét! — így szidta Elek Juci Zsuzsit a magyar dolgozatjavítás után a tízpercben. — Persze, egyest kapott a kisaszszony és dicséretet! Tegnapelőtt algebrából is egyest! Te stréber! Mit ígértél első nap? Hogy nem akarsz befurakodni közénk, tiszta jelesek közé! Azt mondtad, hogy nincsenek ilyen nagyra-vágyó céljaid. És most, tessék: mindenki dicsér, egy-kettőre elfelejtik, hogy új gyerek vagy és mert a neved elől van az ábécében, a jó tanulók felsorolásánál te leszel a legelső!

— Ne dühöngj, Juci. Megmagyarázom az egészet. De gyere ki a folyosóra, nem akarom, hogy mindenki meghallja, amit mondok...

Kimentek a folyosóra, a nyüzsgő hangyabolyba. Ott aztán igazán nem hallotta meg az ember beszédét más, mint akinek szánva volt...

— Tudod, én azt hittem, hogy Pesten *nem is lehetnék* jó tanuló, — szólta Zsuzsi mentegetődzve. — Nem azért, mintha butább volnék, mint ti, — de nem ismertek a tanárok és azt gondoltam, hogy egy pesti gimnáziumban mégis csak többet követelnek az embertől. Azonkívül, — eh, mit affektáljak, megmondom neked őszintén: mi elszegényedtünk és én tandíjmentes akarok lenni a második félévben. Azt is hallottam, hogy ösztöndíjat kaphatnak a jó tanulók, — ezért, látod: ezért iparkodok egyese-
ket szerezni. És nem stréberkedésből. Nagyon rosszul esik, hogy

ezt fogod rám. Én ezt nagyon szégyenlem. Soha senkise fogta még rám, hogy stréber vagyok...

— Jaj, Zsuzsikám, ne haragudj, de én ezeket nem tudtam! — mentegetődzött ijedten Juci. — Te olyan elegáns gyerekeknek látszol; igaz, hogy most valamennyien egyformák vagyunk a csikos bluzokban, de azért az ember cipőjén, télikabátján úgy meglátszik a rendesség. Azt hittem, ti nagyon gazdagok vagytok... És most kisül...

— Mi sül ki? — kérdezte mérgesen Zsuzsi. — Ne félj, azért még sohasem koplaltam. Rongyosan sem járok soha. Arról van szó, hogy meg kell pályáznom a tandíjmentességet. Anyukám nem is tud a dologról. De én áttanulmányoztam a tavalyi értesítőt és ott olvastam az ösztöndíjról. Ha nem kapom meg, azért nem fogok kimaradni, — de ha megkaphatom: nem igaz, miért ne? Most akar anyukám egy iparművészeti műhelyt berendezni magának, — és bizony a pénz egy-kettőre eluszik, amit az otthoni gyönyörű gobeline szalonunkért kapott... Mert tudod, nálunk Hevesben nagyba ment: szalon, uriszoba, két vendégszoba, — anyukám megígérte, hogy tizenötosztendős koromra átalakítja a gyerekszobámat igazi, művészi leányszobává, — persze, most aztán mindennek fuccs! Van egy nappalink, igaz, hogy nagyon helyes: ott fogadjuk a vendégeket, majd meglátod, ha egyszer eljössz hozzám.

— Zsuzsikám, ugy-e nem haragszol rám? Most már megértem, hogy *muszáj* jól tanulnod; az ösztöndíjat csak jeles tanulónak adják. Add a becsületszavad, hogy nem haragszol rám, — mentegetődzött Juci.

— Nesze... Na hallod, hiszen nem tudhattad...

— Persze, hogy nem tudtam. De kérdezd meg Békés Évitől, hogy mindig azt mondtam neki: te vagy most a leghelyesebb lány az osztályban. Igaz, hogy az ember nem tapasztalhatott ki úgy, mint azokat, akikkel az első gimnázium óta együtt jár, de azért azt hiszem, a jellemedben biztosan nincs hiba...

— Eddig legalább még senkisémet mondtam rólam, hogy jellemtelen vagyok, — szólt önérzetesen Zsuzsi.

— Én sem mondom. Látod, az Olt Györgyi is új lány és azt nem veszi be senkisémet az osztályban. Lehetetlen modoru, nyávogó kis macska...

— De ti is lehetetlenül bántok velem! — szólt villogó szemmel Zsuzsi. — Az egész osztály majd megszakad a nevetéstől, ha ő felel... Ugy félek, hogy egyszer majd észreveszi a komiszságokat. Tudom, hogy ez nagyon rosszul esnék neki...

— Nem bánom. Mit kotyog annyit! — szólt dühösen Juci. — Mindig csak a műveltségét fitogtatja. Hogy ő mit olvasott Petőfi-ről vagy Schiller balladáiról valami otthoni könyvében... Vagy ha a francia órában rákezd egészen folyékonyan franciául hadarni... Tűrhetetlenül henceg az a kis majom! Az ilyen igazán csak magántanulónak való, — maradjon otthon és tegyen magánvizsgát...

— Nem is hittem volna, hogy ilyen lelketlen is tudsz lenni, — szólt szemrehányóan Zsuzsi. — Én sajnálom Györgyit. Nézd, ott áll Kartács Ibivel, aki az osztály legrosszabb tanulója, — mert egyetlen rendes lány sem barátkozik vele, pedig olyan okos gyerek...

— De nagyon kiállhatatlan, — szólt Juci, aki nem volt hajlandó megmásítani Györgyiről való véleményét.

— Kiről beszéltek? Rólam? Bizonyára rólam, mert azt mondtátok, hogy nagyon kiállhatatlan az illető, — szólt nevetve, a két lányt hátulról átölve Makrai Boris, a rossznyelvű.

— Véletlenül nem rólad beszélünk, — védekezett Juci, — hanem Olt Györgyiről...

— No, arról a kis felfujt igénytelenségről igazán nem lehet sokat beszélni, — szólt Boris. — Eleinte néha azt hittem, hogy okos gyerek, sokat tanult, de most látom, hogy szórakozott, kényes, nagyképű csemete, aki szépen beleillik a mi finom osztályunkba... Kartács Ibivel barátkozik...

— Igazságtalanok vagytok, tudom, érzem, — tiltakozott Zsuzsi. Meglátta Német Gét, ötödikes barátóját és hozzá menekült.

Nagyon szerette Gét. A könyvvásár óta annyira megbarátkoztak, hogy Gé egyszer már el is jött hozzájuk. Otthon náluk aztán még őszintebben megbeszélhették saját furcsaságaikat. Gének nagyon tetszett Dorogiék lakása és főleg: Zsuzsi édesanyja, ez a fiatalos, karcsu, élénk asszony. Az uzsonnánál sokat beszélgetett velük úgy, mintha ő is velük járna iskolába. Gé elmondta, hogy a nyáron svájci intézetben volt, külföldi lányokkal barátkozott, — nem volt rossz, de valami különösen jó sem volt, nem is bánta, amikor végre hazajöhetett...

— Édesanyád bizonyára érted ment? — kérdezte Doroginé, akinek föltűnt, hogy ez a különösen egykedvű, de azért nagyon értelmes kislány soha sem beszél anyjáról.

— Nem, anyám akkor a francia tengerparton volt és onnan Londonba kellett utaznia, — mondta Gé. — Értem jött a fran-

cia kisasszonyom, aki otthon volt Lille-ben a szüleinél és velem jöttem haza...

Doroginé és Zsuzsi lánya megállapították, hogy Gé-nek nagyon különös élete lehet. De nem kérdezték meg tőle, hogy édesanyjának miért kellett Londonba utaznia. Egyáltalában: semmit sem kérdezték tőle és Gé nagyon boldog, jókedvű kislány volt ott náluk és hálásan köszöngette, amikor Zsuzsi édesanyja meghívta: jöjjön el máskor is hozzájuk.

Most az iskolában is örömmel sietett barátnője elé.

— Már kerestelek, Zsuzsi. Meg akarlak kérni, hogy holnap gyere el hozzám. Jöhetsz?

— Azt hiszem, eljöhetek. Nekem most nincsenek privátóráim, zongorázni sem tanulok, — láttad, hogy anyunak segíték azt a nagy zongoratakarót különböző himzésmotivumokból összeállítani. De azért ő bizonyára megengedi, hogy elmenjek hozzád. Ugyis szeretnék beszélni veled valami szörnyű igazságtalanságról, amit nem hisz el nekem senki... Azt hiszem, te az én pártomon leszel. Nézz oda, az ablak felé. Látod azt a szemüveges lányt, loknis barna haja van? Jól nézd meg. Erről lesz szó.

— Jó. Nekem nem esetem. Félszegebb még nálam is. De majd te elmondod a véleményedet...

A lányok visszamentek az osztályukba. A negyedikben német óra következett, Gertrud néninél, akit nem szerettek a lányok. És ezen a német órán megtörtént az, amitől Zsuzsi mindig félt: az osztály hangosan, letagadhatatlanul kinevette Olt Györgyit.

Gertrud néni német születésű, magas, szikár, szemüveges tanárnő volt, aki nagy lelkesedéssel tanította Goethe és Schiller balladáit. A lányok javarésze igen keveset tudott németül és Gertrud néni nagyon megörült az új gyerekeknek, Olt Györgyinek, aki mindegyre jelentkezett és rendkívül szépen beszélt németül. Györgyinek apró kislány kora óta német nevelőnője volt, észak-német beszédű kisasszony és hangsúlyozását, a magyar ember füle számára szokatlan szövegkiejtését tanítványa megtanulta tőle. Gertrud néni a „Teilung der Erde“ című balladát magyarázta, fordította, felolvasta, — és aztán megkérdezte, ki akarja a verset ő utána megégszer elolvasni.

Olt Györgyi igen hevesen jelentkezett, a tanárnő intett neki, hogy felelhet, — és ő rákezdett az olvasásra. Még németesebben olvasott, mint Gertrud néni és — mivelhogy megértette és élvezte a vers szépségét, amelyet talán már ismert is előzőleg — nagyon akarta hangsúlyozni egyes részeit.

A lányok, — a lányok kacagtak... Ők nem szokták meg ezt

a német beszédet itt, Budapesten. Talán akadt köztük olyan is, aki tudta, hogy Berlinben *igy* beszélnek, — de még az is együtt mulatott a többiekkel. Györgyi épp a költő jelentkezését hangsúlyozta remekbe, amikor közvetlen szomszédnője is „kipukkad” a nevetéstől. Felhagyott az olvasással, megfordult, meglátta a markukba, zsebkendőjükbe kacagó lányokat, — elszápadt, odakiáltotta Gertrud néninek: „Hiszen kinevetnek!” és zokogva borult a padjára...

Gertrud néni úgy elmélyedt a figyelésbe, hogy ő is csak akkor vette észre az osztály viselkedését, amikor Györgyi. De ő, felnőtt letére, elsőbb is Györgyi fehérre vált arcától ijedt meg. Tudta, mi a kötelessége. Összeszedte könyveit, odament Györgyihöz és azt mondta neki: «jőjjön, kedves gyerekem!» és a zokogó lánnyal kifelé indult az osztályból. Az ajtóban visszafordult és kemény, megvető hangon odaszólt a lányoknak:

— Maguk kegyetlenek! Rosszlelkűek!

Amikor becsukódott mögöttük az ajtó, mély csöndben maradt ott az osztály. Ezt nem várták...

De pár perc múlva már zsongott a méhkas.

— Ugy kell neki! Mit affektál ugy! Láttad, milyen fehér lett? Gertrud néni szereti, mert jól tud németül a kis elkényeztetett csemetel! Nem kellett volna kivezetnie; most talán leviszi a tanáriba vagy a betegszobába, — nagy hühót csinál belőle és mi bent maradunk a pácban... Talán az egész osztály kettést kap magaviseletből... Mária néni majd prédikál nekünk...

Igy zsémbeskedett — védekezve — a lányok egyik csoportja.

De a másik csoport, a jobbérzésű lányok társasága, nagyon szégyenlette magát. Igaza volt Gertrud néninek: kegyetlenek voltak. Ha Györgyi ennyire szenvedett, ennyire beleszápadt kigunyoltatásába, akkor ezt nem kellett volna megtenniök vele.

Tíz perc múlva visszajött Gertrud néni. Rettenetesen hideg, komoly volt a máskor mindig mosolygó arca. Nem nézett a lányokra. Az ügyről egy szót sem szólt. Feladta a leckét. Aztán azt mondta: «diktálók!» És miközben a lányok irtak, megnézte magának ezeket a fiatal arcokat. Meglátta, hogy Dorogi Zsuzsi sirt és lángvörös volt az arca. Ettől egy kicsit megenyhült a tekintete.

Óra után kezdődött csak meg az igazi hadd el hadd!

Kritizálás, védekezés... Varkó bácsi, az altiszt bejött Györgyi holmijáért. A lányok megrohanták.

— Miért viszi el ezeket, Varkó bácsi? Ki mondta? Hol van az Olt? Mit? Autót hívtak neki? Nahát, egész szépen visszajöhetett

volna az osztályba! Mit mond? Szédül? Rosszul lett? Az iskolaorvost hívták? Nahát, hogy lehet valaki ilyen buta! Nem érti a tréfát...

Zsuzsi délben megkereste Varkó bácsit és megkérdezte tőle: hová vitte az autót Olt Györgyit, mi a címe?

— Rudolf-rakpart negyvenháromat mondott, amikor beszállt, kisasszonykám...

— Mit gondol, Varkó bácsi, jön ő holnap iskolába? Mert különben megírnám neki a feladatokat, — szólt Zsuzsi.

— Irjon csak bátran, nem hiszem, hogy holnap eljönne... Mintha beteg volna az a kislány, — mondta elgondolkozva az iskola sokat megért, derék öreg altisztje.

Zsuzsi délután megírta levelét.

— Kedves Olt Györgyi, ne vedd tolokodásnak, hogy irok neked, de nekem ezt meg muszáj tennem, mert borzasztóan röstellem a délelőtti heccet. És hidd el, mind a rendes lányok az osztályban nagyon szégyenlik magukat és csak a butáktól indult ki az egész, de te is tudod, hogy a nevetés ragályos és ha egy páran kacagnak, a többinek is muszáj. De most mindenki kétségbe van esve és meglátod, ezután mindenki szeret majd téged és rendesen bánik veled. Csak nem vagy beteg, mert a szolgáló bácsi azt mondja, hogy elhívták hozzád az iskolaorvost. Miért? Nézd, nem érdemes, hogy úgy busulj, látszik, hogy eddig magántanuló voltál. Az iskolában minden lánynak van egyszer valami kalamajkája, nekem is volt Hevesben, majd egyszer elmondom. Gertrud néni rém fagyos volt, mikor visszajött, nem szólt egy szót sem rólad, csak feladott a versből három strófát és aztán diktált. Nagyon helyesen viselkedett veled szemben, ugy-e? Direkt megszereltem. A lányok azt mondják, hogy bizonyára kettést kap mindenki magaviseletből és hogy az első félévben nem baj, — de én mégis borzasztóan bánom, az indexemben még sohasem volt ilyesmi és pláne most, amikor terveim voltak a féléves bizonyítvánnyal... No de nem baj, az a fő, hogy te ne busulj. A mellékelt cédulán felírtam, mi van feladva földrajzból és mértanból. De remélem azért, hogy holnap már jössz iskolába és ne haragudj ezért a buta hosszú levélért. Sokszor csókol hü barátnőd: Dorogi Zsuzsi.

Amikor Zsuzsi nappalijuk kis asztalán megírta ezt a levelet, — még a hevesi «jobb időkből» származó, születésnapjára kapott monogrammos, virágos bélésű szép levélpapíron, — odaszólt az íróasztal mellett tanuló bátyjához:

— Jancsi, kérlek, nem tudod, merre van a Rudolf-rakpart?

— A Dunaparton, a tulsó oldalon, az Akadémia mögött, — szolt a bátyja és rajzoló édesanyjuk helyeselve bólogatott a fejével. — Mi dolgozod a Rudolf-rakparton?

— Anyu tudja; irtam levelet az egyik lánynak, át kéne vinnem hozzá... Ugy-e, elvihetem, anyu? Majd vigyázok...

— Ne vidd el, estefelé értem jön az Árkos Pali, kiszellőztetjük a fejünket, akkor elviszem neked. De azt megmondom, hogy választ nem hozok és be nem megyek azokhoz, — szolt Jancsi.

— Ne is! Nem is akarok választ! Bizonyára lesz levélszekrényük, dobd bele és csöngess be és menj el. Akkor rögtön kiszedik és átadják Györgyinek, — mondta Zsuzsi.

— Györgyi? Georgina, Georgette? Helyes név! Helyes lány? — kérdezte Jancsi.

— Hadd el! Borzasztó szomorú eset, — szolt Zsuzsi olyan kétségbeesett hangon, hogy anyja is, Jancsi is elnevelték magukat.

Másnap Mária nénié volt az első óra. A lányok már várták és meg is kapták a prédikációt. Mária néni tiszta sötétkében volt, még a szokásos fehér lehajtógallér is hiányzott ruhájáról. Osztálya ezt is haragja külső jelének tekintette.

— Csalódtam magukban, lányok. Azt hittem: pajkosak, de jólelkűek. Most aztán bebizonyították, hogy tévedtem. Ez a kis Olt Györgyi, akiből maguk gunyt üztek: még sohasem járt iskolába. Vörheny után szivgyöngeség lépett fel nála, kis elemista korában; és két évig ágyban kellett feküdnie. Azután is soká kíméletre szorult, de nagyon okos gyerek és folyton csak tanulni akart. Szülei jómódu emberek és így a legkiválóbb tanerők foglalkoztak Györgyivel, aki nagyon jól megtanult ezideig németül és franciául. Igazán nem értem, hogy miért kellett ezért őt kinevetniök? Érzékeny gyerek, a betegszobában sirógörse volt, a doktor ur injekciót adott neki, csak úgy tudták hazakisérni autón...

— Mi van vele, Mária néni? — kérdezte Makrai Boris izgatottan.

A fiatal tanárnőt, — de Zsuzsit és Jucit is — nagyon meglepte a hüvös, tartózkodó Boris érdeklődése Györgyi iránt.

— Még nem tudom, majd a tizórai szünetben odatelefonálok hozzájuk. Este is felhívtam őket, a szobalány azt mondta, hogy ágyba fektették és estefelé megnyugodott; az orvost este is várták... No látják. Ha kicsit megértőbbek, emberségesebbek

lettek volna társukkal szemben, ettől megkímélhették volna. És most tanuljunk...

Kartács Ibi odasugta szomszédnőjének: «ilyen olcsón megsztuk? ...» de a háta mögött ülő Boris olyat kopogott ceruzájával a hátába, hogy elhallgatott...

— Sajnálom ezt az Olt Györgyit, — szólta Boris a szünetben Zsuzsihoz, — elmondtam otthon az esetet és kisült, hogy az én édesapám ismerte Györgyi apját, az elsőt. Mert az meghalt, amikor Györgyi ötéves volt, a bátyja meg tíz. És az anyjuk újra férjhezment és van egy apró gyerek is náluk. No, tudod, bármennyi a pénzük, ilyen körülmények között évekig betegeskedni nem valami nagy élvezet. Most már nem csodálom, hogy olyan nyafogó kis majom, szegény. Ha megint eljön ide az iskolába, én direkt kedves leszek hozzá.

— Mindjárt láttam, hogy te rendesebb lány vagy, mint a többi, — szólta elismerően Zsuzsi. — Akarsz velem barátkozni?

— No hallod, ezt csak nem fogom neked külön bejelenteni! Írásban nem parancsolod? Tudod, én utálok azokat az érzelmes lányos dolgokat! Én bizony nem vagyok senkinek sem a «síríg hü barátnője», nem csókolok senkit se «milliószor» és nem várom «epedve» senkinek a válaszát. Van két unokabátyám, azokkal barátkozom és azok, meg a pajtásaik leszoktattak mindenféle affektálásról, — szólta Boris.

— Ami azt illeti, rólam sem mondta senki, hogy affektálok, — szólta Zsuzsi kicsit sértődötten. — Nekem is van bátyám és nagyon sok fiuval barátkoztam otthon, Hevesben. Azt hiszem, éppen az affektálásnak az ellentéte volt, hogy őszintén megkérdeztem tőled: akarsz-e velem barátkozni...

— Persze, hogy akarok! Ritka rendes lány vagy és az ember ne szalasszon el ilyen alkalmat! — szólta Boris, aki most az egyszer belátta, hogy emberére akadt. — Elek Jucin kívül senkivel sem beszélhettem eddig az osztályban és Jucinak is az a hibája, hogy mindenkivel barátkozni akar és hajszolja a népszerűséget. Nekem van egy farkaskutyám, annak sokkal inkább elmondom a titkaimat, mint ezeknek a lányoknak...

— Jaj, van kutyád? Nekem is volt otthon és el kellett ajánlékoznom, mert azt mondták, Pesten nagy adót kell érte fizetni. Drótszörű foxi volt, olyan okos, drága, Mukinak hívták, — a tiédnek mi a neve?

És a két lány belemélyedt a kutyák kiváló tulajdonságainak magyarázatába. Zsuzsi végül is megállapította, hogy Boris kicsit különös, de nagyon helyes gyerek... Nagyon jó «iskolai ba-

rátű», ami azt jelenti, hogy nem fogja meghívni, sem meglátogatni, de a tizpercben inkább beszélget veled, mint mással.

Aznap más meglepetés is érte.

Amikor Gét meglátogatta, lakásuk ajtaján két kis réztáblát látott egymás mellett. Német Károly: ez volt az egyik táblán. Mátrai Mária: a másik táblán. Zsuzsi jól ismerte Mátrai Mária-nak, a híres színésznőnek a nevét, látta már sokszor arcképét is képes ujságokon, — és eszébe jutott, hogy mindig ott volt az «N» betű a neve előtt. N. Mátrai Mária. És ennek a híres, szép, nagy nőnek a leánya Gé, az ő barátnője: a komoly Német Gabriella. Szinte félt becsöngetni... Végre mégis rászánta magát... Egy idősebb fekete-fehér ruhás szobalány mosolyogva nyitott ajtót neki és bevezette egy gyönyörű szalonba — mennyi élő virág, milyen stílusos butorok, gyönyörű himzések és a nagy színésznő szobra, finom arcképe...

De nyílt az ajtó és csikos matrózbuzában, két bronzvörös copfjával ott állt előtte Gé.

— Szervusz, Zsuzsi! Gyere, menjünk az én szobámba, ott kedélyesebb...

Megfogta barátnője kezét és egy hosszú ebédlőn átvezette és benyitott egy kis keskeny fehér szobába. Ilyen egyszerű kis szobát viszont csak falusiaknál látott Zsuzsi. Fehérre meszelt fal, fehér vaságy, fehér szekrény, könyvespolc, íróasztal, kis asztal és két szék. Az ablakban muskátli és a falon: Gé szüleinek arcképe. Se kézimunka, sem disztárgyak, semmi.

Gé észrevette barátnője elcsudálkozását és mosolyogva megszólalt:

— Talán nem tetszik neked az én cellám? Én akartam ilyennek és apa, aki mérnök és ezt a lakást tervezte, azt mondta: megkaphatom, amit akarok.

— Olyan különös... Még csak egy horgolt asztalterítőt sem akarsz? — kérdezte Zsuzsi.

— Nem én. Semmit. Tudod, nálunk ugyanis tuldiszesek a szobák, anyám annyi ajándékot kap és utazásairól is mindenféle holmit hoz haza, — nem árt, ha van egy ilyen odu is a házban. Nekem ez esik jól...

— Miért nem mondtad meg nekem, Gé...

— Mit? Hogy a híres Mátrai Mária színművésznő az édesanyám? Nem szeretek hencegni az anyámmal. Ez az én privát ügyem. Kisgyerek koromban, a sétatéren egyebet sem hallottam, mint: «ez a baba a Mátrai Mária leánykája. Jaj de drága!» És mindenki meg akart csókolni, — persze, ellöktem az embereket.

Jöttek a fényképészek és ujságokban megjelent «Mátrai Mária leánykája». Nyolcéves koromban elhatároztam, hogy ezután csak Német Gabriella leszek, semmi egyéb. Azóta nem engedem, hogy lefényképezzenek.

— Nem vagy büszke az édesanyádra, Gé? Tudom, hogy az én szüleim mennyire szeretik. Otthon mindig azt mondták, hogy ha Pestre utaznak, csak olyan szindarabot néznek meg, amelyben Mátrai Mária játszik. Más milyen boldog volna a te helyedben...

— Látod, ezt nem hiszem. Mert én nagyon, nagyon szeretem az édesanyámat és nagyszerűen tudnék beszélgetni vele, — de olyan ritkán van ideje! Próbál, szerepet tanul vagy játszik, a szabónéhoz, kalaposnéhoz siet, — alig van egy délutánja vagy estéje számomra. Reggel ráérne; amikor kicsi voltam, mindig odabujtam hozzá az ágyba és az ujságból megtanított olvasni, — de most elszaladok az iskolába és igazán csak az ebédnél látom... Ugy irigyellek téged, mert te mindig-mindig együtt lehetsz délután az édesanyáddal és mindent megbeszélhetsz vele...

— Eddig igazán nem tudtam, hogy ez is valami, — szólt elcsodálkozva Zsuzsi, — azt hittem, hogy ez természetes... És igaz, megsértődtem egy kicsit, hogy anyu nálunk a házban műteremlakást akar kibérelni, — már két év óta üresen áll és olcsón megkaphatná, — és ott részint iparművészeti iskolát, részint egy kis boltot akar berendezni mindenféle népművészeti holmival. Anyu kint tanult lánykorában Németországban és Párizsban s azt mondja, ott sok az ilyen lakásban meghuzódó «ajándékbolt», amelyben mindenféle áru izléses holmit vehet az ember. Amikor anyám ezt apának megmagyarázta és apa helyeselte: kicsit rossz néven vettem tőlük... Azt hittem, úgy való, hogy egy jó anya ott üljön a szobában, hallgassa meg, mit tanulnak a gyerekei; közben varrhat vagy zongorázhat vagy olvashat ő is, — és este menjen velük sétálni. De most belátom, hogy a mai világban az anyák is dolgoznak, nemcsak az apák...

— Te nem is tudod, milyen jó dolgod volt eddig... Hozzánk olyan sok vendég jön, mindenki akar valamit a híres Mátrai Máriától, pénzt, megrendelést, fényképet, autogrammot... Ha anyám itthon van és nem kell valami új szerepet tanulnia, mindig bemenekül apa műtermébe vagy ide hozzám; de tíz percig sem lehet nálunk, máris elhívják vagy a telefonhoz, vagy a szalonba... Én nem szeretem az idegen embereket. Még az osztályomban sem barátkozom senkivel sem, mert ott is csak azt nézik, hogy Mátrai Mária lánya vagyok. Vannak, akik irigyelnek,

nert anyám színésznő; és vannak, akik minden áron meg akar-
nak látogatni. Egyik fajtából sem kérek...

Zsuzsi azt gondolta, hogy jó lesz másról beszélni. Most már tudta, hogy az ő kedves Géjére miért mondták a lányok azt, hogy «különös». Mert nagyon bizalmatlan volt, azt hitte, mindenki csak az anyja lányát látja benne és őt magát senkisémm szereti, senkisémm értékeli. No, nála nyugodt lehet, hogy ezt igazán nem tudta, amikor megismerte, megszerette.

Elmondta Gének Olt Györgyi történetét és együtt botránkoz-
tak a lányok állandó csufolódásán, kegyetlenségén, — amikor
nyílt az ajtó és bejött rajta Gé édesanyja. Nagyon kedvesarcu,
bájos asszony volt, de Zsuzsi igazán nem fődözött föl rajta va-
lami rendkívüli szépséget!

— Szervusz, kislány, te vagy az a híres Dorogi Zsuzsi? Gab-
riella sokat mesélt rólad! Te nevezted el Gének, ugy-e? Nagyon
kedves, jó név, talán mi is annak szólítunk, ha majd megenge-
ded! Képzeld, Zsuzsika, pici gyerek korában sirt, ugrált, ha Ga-
binak szólítottuk, — annyira ragaszkodott ünnepélyes, hosszú
nevéhez, amelyet egy festőművésznő barátnőmtől kapott, az a
keresztanyja. De arra egyikünk sem gondolt, hogy őt majd nem
lehet Gabinak vagy Ellinek szólítani! No, gyerekek, ma jó dolgom
van, veletek uzsonnázhatok, majd apa is bejön. Ő is kíváncsi a
lányunk első igazi barátnőjére, azt mondja rólad...

— De anyám! — tiltakozott az őszinte vallomás ellen Gé.

Németné nevetett. Olyan fiatalos, huncut nevetése volt, az
embernek vele kellett kacagnia.

— Kis pulyka! — csufolta a lányát. — Mindjárt meghuzom
a sörényedet...

De jött a szobalány és a telefonhoz hívta a művésznőt.

— No, már megirigyelték tőlem ezt a kis pihenést! — szólt
Mátrai Mária és nagyot sóhajtva felállt és átment a szomszéd
szobába. Pár perc múlva visszajött.

— Egy-kettő, gyerekek, menjünk uzsonnázni! Mert mind-
járt itt lesz egy fiatal ujságíró meg egy rajzolóművész, akik
lapjuk vasárnapi számában akarják az otthonom képét le-
közölni... Addig megiszuk a teánkat...

Az ebédlőben a nagy csillár minden villanykörtéje égett és
Zsuzsi „közönséges hétköznapon“ még nem evett ilyen fényes
uzsonnát! Rengeteg cukrászsütemény volt az asztalon, sonka és
mindenféle felvágott a teához...

— Mi van ma nálatok, miféle ünnepély? — kérdezte Zsuzsi

halkan a barátnőjétől, de Mátrai Mária ezt mégis meghallotta és nagyot nevetett.

— Mi van ma? Nagy nap! A mi lányunk ma hívott először vendéget magához. Ezt igazán meg kell ünnepelnünk, — bár én majd csak sóvár, irigy szemmel nézlek benneteket, mert keserű teánál és ennél a kis piritott kenyérnél nem ehetek egyebet!

Zsuzsi belátta, hogy nagy ára van a dicsőségnek, ha az ember nem eheti azt, amit szeret! Ezt meg is mondta és Gé szülei jót mulattak a közvetlen modoru, helyes kislány beszédén.

Mert közben Gé édesapja is bejött hozzájuk. Magas, szemüveges, vöröshaju bácsi volt, pont az ellentéte élénk, barna, nevető feleségének. Német Károly a legmulatságosabb dolgokat is szárazon, komoly képpel mondta, — Gé az ő természetét örökölte, kék szemét, haja színét. Mind a ketten féltő szeretettel néztek a napsugaras, ragyogó asszonyra és mind a ketten elszomrodtak, amikor a szobalány jelentette, hogy itt van az a hölgy és az az ur, akik az imént telefonáltak. A szalonban várnak...

— No pá, kislány, remélem máskor is eljössz hozzánk, üdvözlöm az anyuskádat. Lehetséges, hogy még bejöhettek hozzátok, mielőtt a színházba megyek, de félek, hogy soká tart majd az a rajzolás...

Amikor Mátrai Mária kiment a szobából, mintha hirtelen beborult volna, — férje és a lánya egy pár percig nem tudtak beszélni, nem is törődtek Zsuzsival... És ő ebben a pár percben megértette barátnőjét, Gét és minden furcsaságát...

Azután persze megint tréfált velük Német Károly, ők ettek és a tanárokról meséltek, — mult az idő odabent a cellában, — és jött a szobalány: egy fiatalember van itt a Zsuzsi kisasszonyért.

— Kéretem, — szólt Gé, mint valami felnőtt hölgy és Jancsi jött be hozzájuk. Bemutatkozott és Zsuzsi rögtön megkérdezte tőle:

— Miért jöttél értem? Féltetek, hogy a kis babát elgázolja a villamos?

— Meglehet. Anyu megijedt, hogy a kisbaba eltéved a sötétben, vagy káprázik a szeme a kivilágított utcákon és nem találja meg az autóbuszállomást. Ott kellett hagynom a könyveimet, — nem is számítottam arra, hogy maguknál látogatást teszek...

— És nem vehetted fel az új öltönyödet és a karácsonyi gála pöttyös nyakkendődet, borzasztó! — gunyolódott Zsuzsi. — Te, Gé, tudtad te azt, hogy a fiuk még sokkal hiubbak, mint a lányok? Különösen, ha tetszeni akarnak...

Jancsi dühösen nézett a hugára, de Gé sem volt elragadtatva tőle.

— Ilyenkor látszik csak meg, hogy te mégis csak egy negyedikes pocok vagy, Zsuzsikám, — szólt Gé nagyon fölényesen. — Mi Svájcban együtt sportoltunk a szomszéd fiuinternátus tanulóival; soha nem jutott eszünkbe a ruha- és a nyakkendőkérdés. Szokott maga is sielni?

— Hogyne, Jancsi sokat sielt a Mátrában, — ő is szeretne egyszer eljutni Svájcba, az Engadinba, az örök hó világába, — érettségi után beiratkozik egy sportegyesületbe, akkor olcsóbb az utazás...

Gé hívta pingpongozni, kimentek a hallban lévő asztalhoz, játszottak, — Zsuzsi kicsit dühös volt, hogy a bátyja elrontotta az ő mulatságát, — aztán bársony estélyi kabátban kijött hozzájuk Gé édesanyja, pár szót beszélt a megnémult Jancsihoz, megcsókolta a két lányt, hívta az urát és vele elment. A szobalány Jancsinak mignonokat és cigarettát hozott...

— Te, félnyolc, mikor érünk mi haza? — kérdezte Zsuzsi. No persze, ő nem azért jött el a barátnőjéhez, hogy a bátyja pingpongozzon vele! A finom süteményt, sőt a cigarettát nem sajnálta tőle, — de hogy az ő komoly beszélgetésüket így félbeszakítsa, azt még sem tűri!

— Bizony, mennünk kell, — szólt Jancsi.

— Ne menjetek még, az autóbusz negyedóra alatt hazavisz és nekem olyan jól esik, hogy itt vagytok! — könyörgött Gé. — Ti most hazamentek, otthon a szüleitekkel beszélgettek, — én pedig magam vagyok, olvasok, tanulok...

Ottmaradtak még egy félóráig.

— Anyu, hogy milyen gyönyörű és kedves Mátrai Mária, azt nem bírom elmondani, — mesélte a vacsoránál Zsuzsi.

— A lánya szebb, — mondta Jancsi.

— Áá? — gunyolódott Zsuzsi.

— Bé, — felelte dühösen Jancsi.

IV.

Olt Györgyi harmadnap sem jött az iskolába. Ellenben Zsuzsi, amikor hazament, levelet kapott tőle. Azt írta:

— Kedves Zsuzsi, te nagyon rendes gyerek vagy, azt mindjárt első nap láttam, de aztán nem akartam hozzád tolnakodni, mert a többiek nagyon felkaptak. Miért mentegeted őket; nagyon

rosszszívűek, többször éreztem, de nem tudtam biztosan. De lehet, hogy bennem van a hiba. Sohasem jártam azelőtt iskolába és nem így képzeltem az egészszet. Azt hittem, elég, ha az ember jó tanuló, — de ugylátszik, az nem elég és én nem tudok nekik imponálni semmivel sem. Nem kívánom senkinek, hogy kettest kapjon miattam magaviseletből, de nekem sem jó, mert tíz napig feküdnöm kell, pedig már jól laktam vele. Kedves Dorogi Zsuzsi, egy nagy szivességre kérlek. Most ugyanis úgy határoztak, hogy csak a karácsonyi szüenidő után megyek megint iskolába. November közepén kezdek majd tanulni a régi tanárnőmmel és négy hét alatt utolérlek benneteket. Most még el sem tudom képzelni, hogy újra bejárjak abba a társaságba, de a doktor bácsi azt mondja, hogy addig okvetlenül lesz kedvem hozzá. De neki az a kívánsága, hogy már most is járjon fel hozzám naponta egy lány az osztályomból, mondja el, hogy mit tanultatok és mesélje el, hogy mi történt aznap az osztályban. A doktor bácsi azt mondja, hogy így a leghamarább hozzászoknék az iskolai élethez. No már most, kéne egy megfelelő leányt találni, aki erre vállalkozik és aki elég vicces és én is szeretem. Persze, hogy neked örülnék a legjobban, — de megmondom őszintén: anyus fizetni akar az illetőnek, mert az ilyen szivességet nem lehet ingyen kívánni, — és azt hiszem, te gazdag gyerek vagy, bizonyára angol- és zongoraórád van délutánonként és nem engednék meg ezt a szüleid. Ezért szeretném, ha ezt a leveletem megmutatnád Elek Jucinak, mert őt is nagyon szeretem és ő talán vállalkoznék erre. Vagy ti ketten keressetek nekem valakit. Azt hiszem, nem haragusztok meg rám ezért a kérésemért, — elhihetitek, nem valami nagy élvezet ilyen gyönyörű naps délutánon az ágyban feküdni. Válaszodat mielőbb elvárom és maradok sok csókkal: Györgyi. U. i. Ha van telefonotok, hívj fel, a számunk Kardos Olivéerné néven — így hívják anyust, — bent van a telefonkönyvben. Szervusz!

Zsuzsi elgondolkozva forgatta ide-oda a levelet.

— Milyen jó állás volna ez, — így morfondirozott, — szépen odasétálnék minden délután, együtt tanulnám vele a leckémet, kicsit beszélgetnék és még fizetésem is lenne... Azt hiszi, hogy gazdag vagyok... Szeretném tudni, hogy ezt miért hiszik mindnyájan rólam. Persze meg kell mutatnom ezt a levelet Jucinak, ő talán elvállalja, — manapság mindenki szeret pénzt keresni...

Bizony aznap este nagyon nehezen aludt el Zsuzsi.

Másnap az első szünetben megmutatta Jucinak Györgyi levelét. Juci csak olvasta, olvasta a levelet, ide-oda forgatta, újra el-

olvasta, — Zsuzsi, aki figyelmesen vizsgálta arca kifejezését, végül türelmetlenül rászólt:

— Elvállalod, vagy nem vállalod?

— Ó, dehogy, — szólt Juci, — hiszen háromszor hetenként a zenedébe járok és a többi napokon két órát kell gyakorolnom: hegedümvésző akarok lenni! Aztán tornába is járok, hogy a hátacska kiegyenesedjen, — jaj, fiam, nincs nekem szabad időm, vennék készpénzért, ha valahol adnának egy-két ráadás órát...

— Hát akkor kit ajánljunk neki?

— Még nem tudom... Gondolkoznom kell a dologról. Majd irok vagy telefonálok Györgyinek ma este. Hogy is hívják az apját? Kardos Olivér? Felirom... Szegény kislány... Igaza volt az igazgató urnak, mikor tegnap a fejünkhöz vágta: sohase tudjuk, milyen szerencsétlen az, akit kicsufolunk. Soká gondolkoztam ezen...

— Borisnak ne szóljunk? — kérdezte kötelességtudóan, de nem valami szívesen, a saját ajánlkozását nehezen elfojtó Zsuzsi.

— Ne, ne szóljunk senkinek sem. Előbb beszélni szeretnék Györgyivel...

— Mit?

— Mindenfélét... Jóvá akarom tenni hibámat, — én sem voltam valami kedves hozzá, — csak a te biztatásodra beszéltem vele rendesen akkor, a német óra előtt... Te odamentél Német Gabriellához és mi Borissal egy pár szót váltottunk Györgyivel. Ő nem tudta, hogy azt is neked köszönheti...

— Tudtad te azt, hogy Német Gé, az én barátnőm, a híres Mátrai Mária színésznő lánya?

— Nem, nem tudtam! Jaj, de érdekes! És te jársz hozzájuk? Milyen a lakásuk? Kértél tőle autogramot? Jaj, kérj egyszer az én számomra is kettőt, hogy cserepéldányom is legyen... Milyen boldog lány ez a Német, hogy némelyik gyereknek micsoda szerencséje van!

Zsuzsi nem világosította fel Jucit Gé „boldogságáról“, magányos életének szomorúságáról... Őt beavatta titkába a barátnője; hátha nem akarná, hogy más is tudjon róla.

Juci pedig aznap este kikereste a telefonkönyvből Kardos Olivérné telefonszámát és minthogy nekik is automatájuk volt, baj nélkül tárcsázott.

— Halló? Itt Elek Juci, negyedik gimnazista beszél. Kérem, beszélhetek Olt Györgyivel?

— Rögton, kisasszony kérem, beviszem a telefont a Györgyike szobájába . . .

— Halló, itt Olt Georgina. És ott?

— Itt Elek Juci. Szervusz!

— Szervusz, jaj, de drága vagy, hogy felhívtál! A szüleim elmentek egy estélyre és ép ötvenedszer olvastam egy régi könyvemet, a Copperfield Dávidot. Ugy szeretem! Ismered?

— Hogyne. De Györgyi, azt akarom mondani, hogy Zsuzsi megmutatta nekem a leveledet . . .

— Na és? Vállalnád?

— Édes Györgyi, nagyon sajnálom, de nem lehet. Tudod, én hegedűszakos vagyok a Zenedében, sokat kell gyakorolnom, tornába is járok, igazán nincs időm. De ajánlok neked valakit . . .

— Kit? Helyes legalább?

— Nagyon helyes. Dorogi Zsuzsinak hívják.

— Zsuzsi? Istenem, azt hiszed, hogy ő vállalná? Hogy megengednék neki?

— Azt hiszem: igen. Tudod, Zsuzsi még a mult héten elmondta nekem, hogy ők ott, vidéken nagyon jómóduak voltak, az apja igazgató volt, — de most Pesten bizony összehúzódkodtak, édesanyja is pénzt keres és ő tandíjmentességért akar folya-
modni . . . Azt hiszem, ő szívesen járna hozzád; nem mondta, de láttam rajta, amikor átadta nekem a leveled, hogy ő szívesen vállalná . . .

— Nahát, Jucikám, ennek borzasztóan örülök! Most mindjárt írok Zsuzsinak és holnap elküldöm hozzájuk a levelemet, talán délután már el is jön. Olyan rémesen unatkozom . . . Remélem, azért te is eljössz hozzám egyik vasárnap . . .

— Hogyne, Györgyi, örömmel. De ne haragudj, fiam, nem szabad tovább telefonálnom, az édesapám orvos és talán keresik a telefonunkat.

— Jaj, bocsáss meg . . . Hát akkor pá, szervusz, de ugy-e, felhívsz máskor is . . .

— Holnap. Csókollak, szervusz.

Juci meglepődötten tette le a kagylót.

Igy történt, hogy Dorogi Zsuzsi másnap délután már ott ült Olt Györgyi fekvőszéke mellett; a doktor bácsi ugyanis megengedte Györgyinek, hogy ágy helyett egy kényelmes szanatóriumi nyugágyon, felöltözve fogadhassa barátnőjét. Bizony rögton látta Zsuzsi, hogy ennek a szegény kis magántanulónak az otthona: valóságos bolondokháza. Sokan parancsolgattak benne és néha egymásnak ellentmondó parancsokat osztogattak: az ur, Kardos

Olivér, magas, őszülő, monoklis, elegáns férfiú, a méltóságos asszony, Györgyi anyja, kicsi, fiatalos, élénk, rövidlátó hölgy, aki összecsókolta Zsuzsit, amiért megszánta az ő szegény, szerencsétlen kis Zsorzettjét és megkérdezte: elég lesz-e, ha nyolcvan pengőt fizet neki havonta. Aztán a kis baba angol nevelőnője, a nurse, aki az egészségi szempontokra és a baba meg a saját fehér ruháira vigyázott. Aztán a Béby, gyönyörű, kövér, szőke, négyéves kisbaba, aki ide-oda rohant a lakásban és nagyokat kurjongatott. Aztán az öreg szakácsné, aki mindenkinek külön kosztot főzött, ideges volt és Györgyinek panaszkodott a szobalányra és a nurse-re. Aztán Györgyi, aki sirt, ha elhanyagolták és bátyja, Károly, aki állandóan az ajkát harapdálta és meg volt sértve.

Zsuzsi otthon nevetve mesélte el, hogy a mesebeli királyfi-nak könnyű dolga volt: csak a hétfejű sárkánnyal kellett megküzdenie, hogy az elvarázsolt királylányhoz bejuthasson; de neki ezzel az egész társasággal meg kellett küzdenie, hogy Györgyihez odajusson, őt „munkába vegye“ és felvidítsa . . .

Az első beszélgetés után Zsuzsi azt látta, hogy Györgyi nagyon sajnálja önmagát és nem ismeri az életet. Még csak annyira sem ismeri, mint más tizennégyéves lány. Ezért elhatározta, hogy egészen különös, saját módszere szerint fogja rendbehozni barát-nőjét.

Megbeszélte a dolgot Györgyi anyjával, aki elragadtatva paskolta meg arcát rövidnyelű lorgnettjével, — és azt mondta: tegyen, amit akar, jó uzsonnáról ő szívesen gondoskodik és néha, ha ideje engedi, ő is bejön hozzájuk.

Zsuzsi módszere pedig abból állt, hogy mindennap más és más osztálytársnőjét vitte el magával Györgyihez. A lányok nem mertek ellenkezni vele, amikor erre megkérte őket. Hiszen nem valami unalmas kötelességteljesítésről volt szó, hanem látogatás-ról . . . Zsuzsi azt mondta, hogy néhány ilyen látogatás után bejelenti Mária néninek, hogy az osztály ilymódon akarja jóvátenni Olt Györgyi ellen elkövetett bűnét. Talán így elkerülhetik a magaviselet-ketteseket is.

Az egyszerűség kedvéért Zsuzsi ábécé rendben szólitotta fel a lányokat. Mindegyiknek megmondta, hogy az aznapi feladatai-hoz szükséges könyveket és füzeteket hozza el magával félnégyre Györgyiékhez. Ő a lépcsőházban várja őket. A másnapi leckét együtt megtanulják, aztán uzsonnáznak, aztán pletykáznak. Részint az osztály dolgairól, részint a saját életükről. Mindenki

őszintén elmondja, hogy miként él. Mert az a fő, hogy a kalitkába zárt Györgyi meglássa: hányféle leánysors van a világon.

Elsőnek Ács Katóval beszélt. Vézna, komoly kislány volt Kató, mindig kettes-hármas bizonyítványa volt, mindig elkésett és szörnyen kétségbeesett arccal bukott be az osztályba. Nagyon csudálkozott, amikor Zsuzsi elmondta neki kivánságát. De azért ott volt pontosan félnégyre, barnabársony ruhában, a Rudolftéri ház kapujában.

Györgyi nagyot nézett, amikor a várva-várt Zsuzsi még egy gyereket hozott magával, Ács Katót, akit ismert ugyan látásból, de soha még csak egy szót sem beszélt vele, mert nem érdekelte. Udvari kislány léteire szívesen fogadta; mindenkinek megörült, aki átlépte fehér szobája küszöbét.

— No most tanuljunk! — szólt Zsuzsi, odarakta Györgyi elé is a könyveit, irkáit és a maga holmiját is előszedte és Katót is nógatta: ne bámulja a könyvespolcot, hanem üljön az asztalhoz. Először az algebrát intézték el, aztán a földrajzot. Kató olyan nehezen értette meg a dolgokat, Zsuzsi magyarázatát, hogy Györgyi azalatt százszor megtanulta. Aztán latin — ju! — és mértan következett, a rajzot nagy keservesen tudták megcsinálni, ehhez meg Kató értett a legjobban és segített nekik. Szerecsére másnap torna lesz az ötödik óra, arra nem készültek.

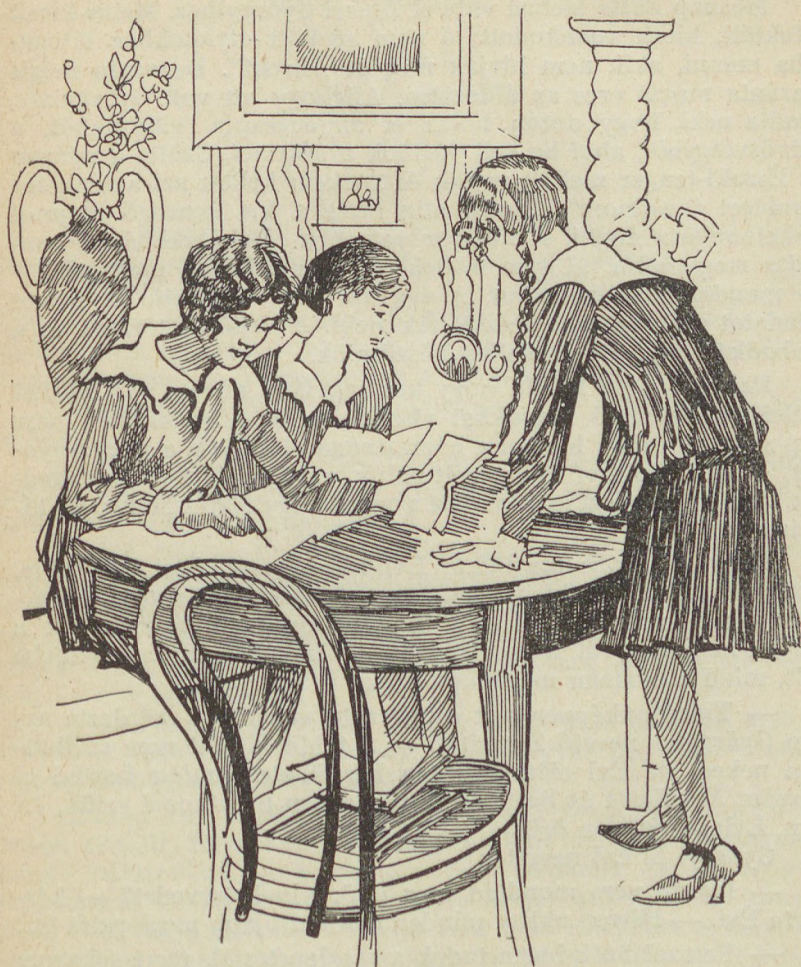
Negyedhat volt, amikor elkészültek a feladatokkal. Addigra behozták nekik a kakaót, vajaskenyeret és almát. Beszélgettek. Kató elmondta, hogy édesanyjával él; apja, aki mérnök volt, háboruban szerzett betegségében meghalt. Lakásukból két szobát kiadnak, amerikai hölgyeknek, akik náluk étkeznek. Ők a nyugdíjból és abból élnek, amit az amerikai nénik fizetnek. Ő reggel segít a takarításnál, azért késik el mindennap az iskolában. Még nem tudja, hogy: mi lesz, talán majd kereskedelmibe jár, bár nem szeret tanulni...

— Mihez lenne kedved, mégis? — kérdezte Györgyi és érdeklődve nézett hol a vendégére, hol Zsuzsira.

— Szobrász szeretnék lenni, — szólt Kató, — de az nagyon sok időbe tart, míg az ember pénzt kereshet vele.

— Nézd, ott abban a fiókos szekrényben, legalul van egy nagy doboz plasztikonom már régóta. Nekem nem kell, — vedd csak elő, hátha tudsz belőle valamit csinálni...

Félóra mulva már egész halom kosár, korsó, mindenféle apró állat volt ott Györgyi előtt az asztalon. Kati elé pedig törülközőt kötött Zsuzsi, hogy bársonyruháját megkimélje... Amikor a ház asszonya egy percre bejött hozzájuk, elragadtatással nézte

— No, most tanuljunk, — szólt Zsuzsi.

„a kis kedélyes társaságot“, aztán beküldte a nurse-öt és Bébit, aki borzasztóan megörült a kis kutyáknak, lovaknak . . .

Másnap Batta Melus vitte el Zsuzsi Györgyihez. Melus kicsit affektált, kicsit vonakodott; ő nem szokott olyanokhoz látogatónak menni, akik nem hívják meg őt „direkt“. De aztán mégis rászánta magát erre az áldozatra. Alighogy ott volt Györgyinél, beadta neki, hogy autón hozta el az édesapja, villájukból, a Hűvösvölgyből, ahol be kell várniok a szüretet. Szülei a nyáron az Északi-tenger mellett voltak és „nekem kellett azt a rengeteg vendéget fogadnom“. Zsuzsi alig bírta a kis hengegő majmot lecketanulásra fogni. A magyar verset, a „Fohászzkodás“-t nem tudta megtanulni. „Ugyse felelek, én már feleltem magyarból!“ — mondta elbizakodottan. A vegytan nem érdekelte. A német feladatot nagynehezen lediktálták neki. A vallástant tudta és a szabadkézi rajzra nem kellett készülniök.

Uzsonna után kisült, hogy két nagylány nővére van, akiket szüleik mindenfelé magukkal visznek és őt „elnyomják“, nem kap soha új ruhát, hanem a házivarrónő átalakítja a nagylányokét, — és a multkor estély volt náluk, amelyre őt be sem engedték. A nagy hengegésnek az lett a vége, hogy Batta Melus jól kisírta magát Györgyinél . . .

Aztán a helyes kis Békés Évi következett, Juci barátnője, tiszta jeles tanuló, aki gyógyszerész akart lenni és apja gyógyszerárában működni. Évivel nagyon őszintén beszélhettek a lányok az osztályról, a tanárokról, — ez aztán finom délután volt, mind a hárman megállapították.

— Tulajdonképpen mit csinálsz te velem? — kérdezte aznap Györgyi a nevető Zsuzsitól. — A többiek előtt nem szólhatam neked, de Évi előtt őszintén beszélhetek: *miért* hoztad el hozzám Ács Katót és Batta Melust? Te sem barátkozol velük, én sem. Évinek nagyon örülök, — az más . . .

Györgyi és Evi nevettek.

— Igazán nem mondtad meg Györgyinek tervedet? — kérdezte Évi. — Hiszen akkor minden délután újabb meglepetés éri!

— Persze! Szólni sem tudok a meglepetéstől, mert sohasem tudom, ki toppan be hozzám Zsuzsi mögött, — szólt Györgyi. — Ha aztán itt vannak a lányok, természetesen kedvesen kell fogadnom őket, mert azt hiszik, hogy tudtam jövetelükről . . .

— No nesze! Itt a lista, a sorrend, ne panaszkodj! — szólt dühösen Zsuzsi és odaadta barátnője elé osztálytársnőik névjegyzékét.

Györgyi olvasta:

Ács Katalin
Batta Melánia
Békés Éva
Dobai Veronka
Dorogi Zsuzsánna
Elek Judit
Erdős Mariska
Fóti Etelka
stb. stb.

— Te Zsuzsi, csak nem akarod elhozni hozzám ábécé rendben az összes lányokat? — kérdezte nevetve Györgyi.

— De bizony azt akarom én! — erősködött Zsuzsi. — Különben sohasem lesz nyugtod tőlük. Ha az egész osztály felvonult már előtted, nyugodtan eljöhetsz az iskolába! Ez az én találmányom és anyád is, Mária néni is nagyon helyesli!

Olt Károly, elsőéves orvostanhallgató, így szólt este a hűgához:

— Én igazán nem értelek Györgyi, sem téged, sem a vendégeidet! Annyit nevettek, hogy alig tudtam az alapvizsgára készülni! Mi volt itt ma délután?

— Jaj, Karscsi, te nem tudod, hogy Dorogi Zsuzsi micsoda nagyszerű gyerek! Ide csődíti nekem ábécé rendben az egész osztályt. Azt akarja, hogy mind megismerjem. És azok úgy megszeppentek, hogy miattam kettést kapnak magaviseletből, hogy szépen felvonulnak és Zsuzsi elmondhatja velük az élettörténetüket, — mondta Györgyi.

— Tudod-e, hogy akkor nem is olyan buta az a kis szőke lány? — csudálkozott Olt Károly, — csakugyan így ismered meg leggyorsabban a lányokat és ők is téged...

Másnap este korábban ment el Dobai Veronka, mert táncórába készült. Egyébként is táncosnő akart lenni és bemutatott ámuló barátnőinek és a kis tátottszájú Bébinek egy gyönyörű lepketáncot. Olyan szépen mozgatta a karját, kezeit, olyan könnyed volt, majd elröpült, — most már nem csodálták a lányok, hogy olyan nehezen ment a fejébe az algebra. Leírta az ő füzetükből a feladatokat, a többi leckével meg nem törődött.

— Ha szerencsém lesz, nem hívnak fel, ha meg felhívnak: legföljebb négyest kapok. Az első félévben ugysem buktathatják meg az embert. Igaz, anyuskám szeretné, ha jó tanuló lennék, az egyetemre járnék és kineveznének tanárnőnek valami polgáriiskolába, — de apa újságíró, ő mulat a négyeseimen és azt

mondja, jobb, ha nem megyek az egyetemre... Mondjatok valami szép verset és én eltáncolom nektek.

Zsuzsi szavalt:

„A vadász ül hosszú, méla lesben,
„Vár felajzott nyílra gyors vadat, —“

és Veronka követte mozdulataival a vers szövegét, kimondhatatlan bájjal...

— Milyen jó annak, aki tehetséges, — sóhajtozott Györgyi, amikor már elment a kis táncosnő és Zsuzsi helyére rángatta a felhajtott szőnyeget. Még ott guggolt a földön, amikor bejött hozzájuk Olt Károly.

— Az ábécé melyik betűjét hozta ma Györgyihez? — kérdezte nevetve és kezét fogott a földön ülő matrózbluzos Zsuzsival. — Tudja, hogy ez nagyon jó ötlet, ez a házhoz szállított iskola?

— Tudom. Györgyi nagyon jól mulat, fájdalom nélkül megtanulja a tananyagot és mire újra bejár az iskolába, úgy fogadják, mint valami királykisasszonyt, — szólt büszkén Zsuzsi. — Mindegyik volt már nála látogatóba, uzonnázott nála, a barátnőjének mondja. Addigra én majd teljesen kimegyek a divatból, mert engem megusz...

— Én sohasem unlak meg, szeretném, ha mindig te volnál a legjobb barátnőm, de te ugysis csak Német Gével vagy igazán jóba, tudom. Én csak az állásod vagyok, — szólt szomoruan Györgyi.

— Miféle név az: Gé? Én még ilyet nem hallottam, — csudálkozott Olt Károly, aki látta, hogy Zsuzsi nem tudja mit feleljen az ő hugának.

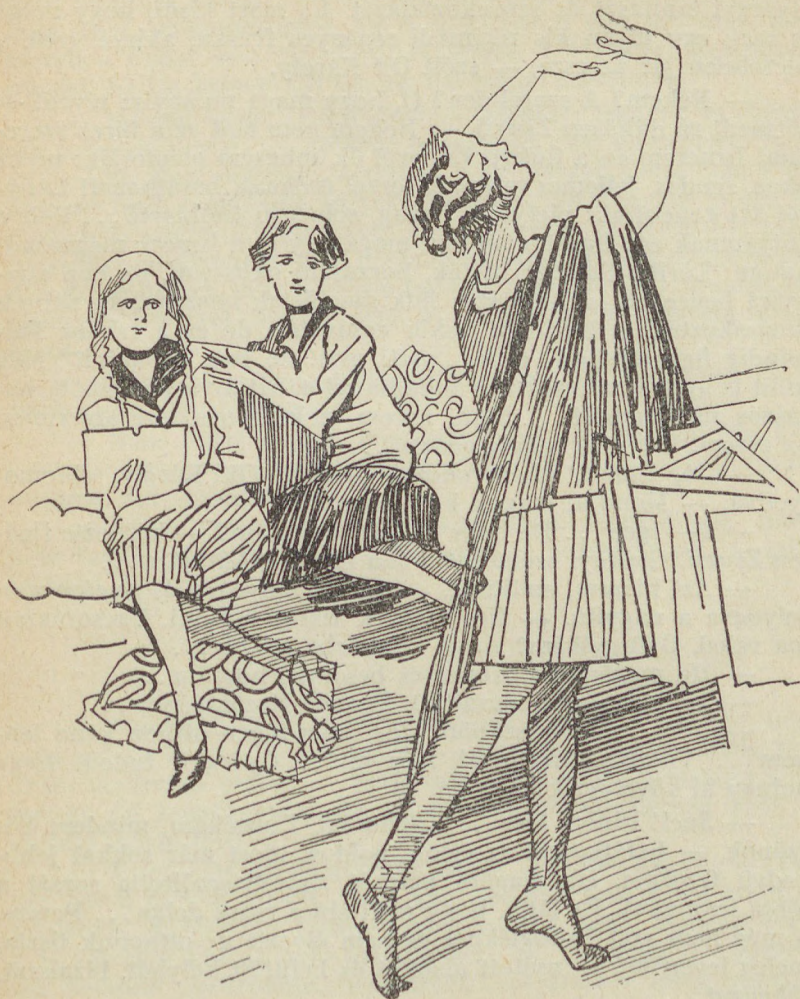
— Gabriellának hívják a barátnőmet, én neveztem el Gének és most a szülei is úgy szólítják; pedig ő Mátrai Mária leánya...

— A színésznőé? Jaj, de érdekes! Milyen lány? Szép? Okos? — kérdezte Olt Károly.

— Persze, már maga is bolondul érte. Látod, Györgyi, ilyenek a fiuk. Az én bátyám is szerelmes Gébe. Mert a híres Mátrai Mária lánya és mert bronzszinü a haja. Pedig okosabban tenné, ha beléd volna szerelmes. Én jobban szeretném, — szólt Zsuzsi komolyan.

— Hiába, Zsuzsi, ezen nem lehet változtatni. Elgondolkozom gyakran az életről, de tudom, hogy belém sohasem lesz senkisé szerelmes. Soha! — szólt szomoruan Györgyi.

— Milyen buták ezek a lányok! Látja, Zsuzsi, magáról azt

*Zsuzsi szavalt és Veronka követte mozdulatával
a vers szövegét.*

hittem, hogy okos kislány, mert olyan szépen megszervezte Györgyi tanítását és szórakoztatását. És most kislány, hogy maga is csak egy olyan kis régimódi regényes fruska, akinek csak a szerelmen jár az esze, — szólt Olt Károly.

— Nekem? A szerelmen? Ó, hogy maga mennyire téved! — förmedt rá dühösen Zsuzsi. — Nekem nem kell az a híres szerelem! Ismerem én a fiukat! Lányról ők sohasem gondolják: no ez okos, rendes, jellemes teremtés, ezzel érdemes barátkozni! Lányról azt gondolják: pletykás, hazug, sohasem titoktartó... Volt a bátyámnak egy barátja otthon; maga úgy sem ismeri, megmondhatom: Lőrinc Palinak hívták, borzasztó okos volt, de épp anynyira hencegett is. Az összes fiuk megbíztak bennem, ha nálunk tanácskoztak és bevittem nekik ennivalót; de ez a Lőrinc Pali mindig figyelmeztette őket: „pszt! pszt! Jó lesz hallgatni!“ Még most is gyűlölöm érte azt a mintatanulót, azt az igazi felnőt, bajsuzos fiatalembert... Nem, kérem, nekem nem jár szerelmen az eszem. Ezt csak vonja vissza...

— Jó, Zsuzsi, visszavonom, — szólt Olt Károly, elkomorlyodva. — Mondja, maguk hevesiek?

— I — igen... De hogy tudja? Mondtam? — kérdezte ijedten Zsuzsi. Györgyi szemrehányóan nézett a bátyjára...

— Azt hiszem, említette, — szólt könnyedén és hűgára mosolyogva a nagyfiu. — No, megyek vissza tanulni. Vacsorázzak ma veled, Györgyikém? Anya színházba készül...

— Ha megtennéd, Karsai és bejőnnél hozzám...

— Jó. Maga nem marad itt, Zsuzsi? Hazakisérem...

— Nem, nem, köszönöm. Jaj, már régen otthon kéne lennem... Villamosátszállóval megyek... Györgyi, tudod, hogy holnap ki következik?

— Juci! Finom lesz... Köszönöm, Zsuzsikám, mindent köszönök, — hálálkodott az élénk, boldog, most már sokkal jobbkedvű Györgyi. Ha magára maradt, összehasonlította sorsát a többi leányéval. És látta, hogy neki sincs rossz dolga... Persze, ő még nem volt Dorogiéknál és nem élvezte az otthonuk tisztá, meleg levegőjét, — nyitott ablakot és befűtött kályhát, bizalmat, jókedvet...

— Szeretném, ha egyszer feljőnnél értem Olt Györgyihez, — szólt a bátyjához Zsuzsi. — A bátyja elsőéves orvosnövendék. Nagyon okos fiu.

— Most nem érek rá ilyesmire, lásd be, Zsuzsi. Az embernek tanulnia is kell érettségi előtt, — szólt Dorogi Jancsi.

— De azért vasárnap délután ráértél bejönni, amikor itt

volt Gé? És hazakisérni is ráértél... Oda mindig értem jössz, — szólt dühösen Zsuzsi. — Pedig Gé nem szorult rád. Annyi társasága lehet, amennyit akar. De ő még táncba sem jár, mert nem szereti a fiukat és a lányok affektálását. Te! Sokkal okosabban tennéd, ha Gé helyett Olt Györgyibe lennél szerelmes!

— Bolond vagy, Zsuzsikám? — kérdezte pirosan és mérgeesen nevetve Jancsi. — Először is jegyezd meg magadnak, hogy én senkibe sem vagyok „szerelmes“. Másodsor pedig nem tőled kérdek meg, hogy kibe legyek szerelmes, ha kedvem támad az ilyen hülyeségre. Harmadsor: nem szeretem az olyan kis ideg-görcsöket, amilyenek a te magántanulódat hiszem. Negyedsor: más gondom van, mint az ilyen butaságokkal törődni. Muszáj egy ötpengős könyvet megvennem és nem akarok anyától pénzt kérni...

— Én adok neked elsején a fizetésemből. De akkor gyere fel értem Györgyiékhez...

— Nem tudsz engem megvesztegetni, Zsuzsikám! Ha kölcsön adod az öt pengőt, köszönettel elfogadom, de én csak ahhoz megyek, aki nekem tetszik...

— Persze, mert szerelmes vagy Gébel! Nem értem, miért nem tudnak az emberek leszokni az ilyen butaságokról, — zsrőlődött Zsuzsi.

V.

— Mondd, Dorogi, nem gondolod, hogy Olt Györgyi megunta már a lányok felvonulását? — kérdezte Makrai Boris Zsuzsától november elején. — Most már a félosztály tisztelgett nála, holnap én következnék, de azt hiszem, elengedhetnéd neki az osztály másik felét...

— Ezen már én is gondolkoztam, — szólt Zsuzsi. — Volt egy pár a lányok között, aki olyan unalmas volt, hogy majd elaludtunk. A Karvaly Irma egyebet se tett, csak bámészkodott, a leckét sem tudtuk vele megtanulni, az uzsonnánál mindenre azt mondta: „köszönöm, nem kérek“, és amikor megkérdeztem tőle, mi lesz nagylány korában, azt felelte: „hogyan tudhassa azt az ember előre...?“ Rémes volt. Harapófogóval sem tudunk belőle egy szónál többet kihuzni. Végre hét órakor azt mondtam: „no megyek haza. Jössz te is, Irmus?“ Mire azt felelte: „Nem. Én itt maradhatok nyolcig“. Györgyivel egymásra néztünk, nem tudtuk: sirjunk-e, vagy nevéssünk.

— No látod, miért viszel oda ilyen buta csemetéket ahhoz a szegény beteg gyerekekhez? Ezekből még idegesebb lesz . . .

— Dehogy is! Nem árt neki, ha megismeri a különböző leány-fajtákat. Az idén ugysem tanulunk állattant. És néha akadnak olyan drága gyerekek, — az ember ki sem nézné belőlük itt az iskolában azt az aranyos, jó természetüket . . .

— Például?

— Például a multkor ott volt Györgyiné Korompai Juliska. Mi csak azt tudtuk róla, hogy csöndes, szelid gyerek, nem valami rendkívüli okos, de a leckéket rendesen megtanulja és a dolgozatai is elég jók. Olyan egyes-kettes gyerek, akire már nem féltékeny Elek Juci . . .

— Ismerem a Juliskát, jó kislány, nem árulkodik úgy, mint az a jellemtelen Kartács Ibi, pedig mellette ül! — szólt Boris.

— No, majd mesélek Kartácsról is jókat, — szólt nevetve Zsuzsi. — De Juliska édes volt. Hozott egy szalmavirágcsokrot Györgyinek, aranyszállal átkötve és már előre megrajzolta a mértant, úgy, hogy mi csak lenéztük az övéről. Viszont a német preparálófűzetét kijavította neki Györgyi, mert tele volt hibákkal, nem tud szegény gyerek semmit se németül. Györgyi meghívta, hogy jöjjön fel hozzá kétszer hetenként háromtól négyig és ő tanul vele. Mert jövőre kereskedelmibe akar járni és ott bizony nagyon kell a német. Képzeld, Juliskáék takarításért laknak, az édesapja meghalt és édesanyja vasalni jár házakhoz. Az ő tandiját a keresztmamája fizeti, aki hentesné Tétényben és ő veszi meg neki az előírást matróruhát is. Nyáron mindig náluk van és segít a házban. De azt akarja az édesanyja, hogy neki jobb dolga legyen, mint neki volt és azért taníttatja. Olyan édes gyerek, Györgyi nagyon megszerette és kérte, jöjjön fel mielőbb németre . . . Mire megkérdezte Juliska: „És mit fizetünk neked azért, a köszönetünkön kívül?“ Györgyi látta, hogy nem szabad őt érzékenységében megsértenie és azt mondta: „van egy finom battisztgallérom és egy pár kézelőm a bársonyruháimhoz. Azt mindig tisztítóba szoktuk küldeni. Talán kivásalná cserében az édesanyád?“ Juliska boldog volt és rögtön el akarta vinni magával Györgyi holmiját, hogy majd másnap elhozza . . .

— Kedves gyerek, igen . . . No, de mi volt Kartács Ibivel? — kérdezte a kíváncsi Boris.

— Az nagyszerű volt . . . Ibi csudamód kiöltözködött, rózsaszínű fodros georgette ruhába és a haja ki volt sütvé, — gyönyörű volt! Rögtön megkérdezte Györgyitől: „hány szobátok van?“ És elmondta, hogy az ő vitrinjünkben micsoda drága dol-

gok vannak. Aztán azt mondta Györgyinek: „azt hallottam, Batta Melus mesélte, hogy a te mamádról úgy beszél a szobalány, hogy: a méltóságos asszony. A te első papád is méltóságos volt? Mert különben ti nem vagytok méltóságos gyerekek.“ Kisült, hogy kikérdezte az összes lányokat, akik Györgyinnél voltak, hogy minél többet tudjon meg róla. Aztán elmondta nekünk, hogy ő milyen ruhákban jár táncba és ott van két fiú, akik szerelmesek belé és folyton civakodnak, mert mind a kettő csak vele akar táncolni. És hogy ő szépségkirálynő akar lenni, ha nagy lesz! Istenem, azzal az ő piros krumpliorrával! De Györgyi nagyszerűen mulatott és kisült, hogy Karsci is hallgatódzott az ajtóban.

— Szóval, ti színháznak nézitek Györgyi szobáját, amelyben mindennap más színész komédiázik nektek? — kérdezte szikrázó szemmel Boris. — Azt megmondom, hogy engem ne nevéssen ki senkisé! —

— No, de Boris, miért vagy ilyen megvadultan érzékeny! Nem nevetünk mi ki egyetlen rendes lányt sem, — téged meg pláne nem, aki a főokos vagy az osztályban! — védekezett ijedten Zsuzsi. — Mi csak azt tesszük, hogy jól megnézzük, jól kiismerjük a lányokat. Az ember nem is hinné, hogy egy ilyen osztályban milyen sokféle fruska van összegyűjtve! Miért legyenek csak a felnőttek emberismerők? Engem anyu szoktatott hozzá még otthon, Hevesben, hogy minden emberen meglássam azt, ami őt legjobban jellemzi. Volt ott egy Fáncsi néni nevű asszony, az mindenáron ki akart csalni anyuból valami gunyos, rosszmájú megjegyzést valamelyik közös ismerősre. Ha ez sikerült neki, akkor elszaladt azokhoz az ismerősökhöz és ott rögtön elmondta. De anyu tudta, hogy ez a szokása és néha előre bejelentette az ismerősöknek, hogy legközelebb ezt vagy azt mondja majd a Fáncsi néninek róluk. Legtöbbször azonban úgy agyon-dicsérte neki az összes barátainkat: „az az angyal, az a tündérkirálynő, az a nagy tudós, az a tiszta jellem!“ hogy Fáncsi néni kétségbeesetten menekült tőlünk. Pedig anyu sohasem szokott ilyen kifejezéseket használni.

— Mulatságos asszony lehet a te anyukád! — szólt elgondolkozva Boris.

— Nagyon mulatságos! Volt ott egy másik néni, annak az volt a szokása, hogy gazdag asszony létére mindig kölcsönkért valamit és aztán elfelejtette visszaadni. Hol a nagyollót vitte el, mert az övé életlen, hol a konyhamérlegért küldött, — a könyvszekrényünket pedig a saját vadászterületének tekintette. Anyu nagyon szives és jó mindenkihez, aki rászorul, de ezt végül is

megunta. Mikor ez a néni legközelebb átjött hozzánk pongyolában, valamit kölcsönkérni, anyu azzal fogadta: „jaj, de jó, hogy átjöttél, drágám! Épp most akartam átküldeni hozzád Zsuzsit, hogy sziveskedj nékem kölcsönadni tíz méter lepedővásznat és Marczali Világtörténelmét! Még az idén visszaadom!” A néni ránk nézett, azt mondta: „Jó. Megértelek. Én ugyan csak két deka köménymagot akartam kérni és a divatlap legutolsó számát, de most azt sem kérem. Van annyi pénzem, hogy megvehessem magamnak.” Soha többé nem hordozta el a holminkat. Ilyen az én anyukám!

— Te, nem lehetne egyszer valahogy összehozni a te anyudat az én anyuskámmal? Szegény olyan szomorú a bátyám halála óta, — talán én is azért vagyok olyan epés és kiállhatatlan, mert otthon, nálunk olyan szomorú a világ, — szólt Boris.

— Tudod mit? Beszéljük meg, hogy ti is lejöttök, mondjuk, csütörtökön este arra a kis sétátra az Erzsébet-hidnál, mi is. Ott soha sincs üres hely hat után, — mi már előbb lent leszünk és én majd felugrom és átadom a helyem a te anyuskádnak. Mi ketten sétálhatunk és ők majd beszélgetnek.

— Csütörtökön?

— Igen, mert akkor nem megyek Györgyihez. Röntgenezni viszik. Annak meg az a baja, hogy folyton új betegségeket keresnek rajta . . . Jaj, csöngetnek! Pedig alighogy kijöttünk, nem igaz?

Mielőtt bementek az osztályba, Német Gé fogta meg Zsuzsit.

— Gyere el vasárnap, Zsuzs! Anyám vidékre utazik, apa Berlinben van, magam leszek otthon a szobalánnyal . . .

— Majd meglátom, mi lesz! De akkor Jancsi már hatórákor értem jön és ti pingpongoztok nyolcig, mint a multkor! És egyáltalában, Gé, válassz: vagy én, vagy . . .

Szerencsére közeledett az algebratanár és Gé osztályfőnök-nője és így nem kellett szegény kis ötödikesnek ilyen hirtelen válsztania . . .

Györgyi nagyon boldog volt másnap. Makrai Boris mindjárt a legelső iskolai napon tetszett neki, de nem mert közeledni hozzá az okossága és a csipős, rossz nyelve miatt. De most nagyon kedves volt és vele legalább őszintén beszélhetett az ember. A feladatokkal ők hárman egy-kettőre elkészültek és aztán mulathattak kedvük szerint. Györgyi elmondta, hogy minden délelőtt lent napozik a Szabadság-téren Bébivel és a nurse-szel. Kapott egy kis fényképezőgépet és most a leghelyesebb gyerek-csoportokat észrevétlenül lefényképezi és felvételeit kidolgoztatja. Igaz, hogy némelyik gyereknek nincs lába vagy karja az ő ké-

*Györgyi a leghelyesebb gyerekcsoportokat észrevétlenül
lefényképezi.*

pejn, néha az is megesik, hogy ferdék a házak, a tér, meg az Andrassy-szobor, de ez azért nagyszerű mulatság! Tavasszal az osztályába járó lányokat is lefényképezi, kis albumot csinál belőlük és Zsuzsi írja majd hozzá a tréfás szöveget. Azelőtt „emlékkönyv“-ben örökítették meg a lányok „szerető barátnők“ képeit és irását, manapság azonban sokkal megfelelőbb az ilyen album . . .

— Én bizony nem kérlek meg, hogy adj nekem is egy másolatot mindegyik gyerek képéből, legföljebb Kartács Ibit szeretném megőrizni, — szólt nevetve Boris. — Igazán nem érzek semmi közösséget a többiekkel. Ha leérettségiztünk, ki erre, ki arra megy . . .

— Ne mondj ilyet, Boris, — tiltakozott Zsuzsi. — Nekünk mégis csak össze kell tartanunk jóban, rosszban. Nézd, az ifjúsági Vöröskereszt, meg az egész cserkészmozgalom: csoportokat akar, összefogást, együttes munkát és szórakozást, — nekem ez nagyon tetszik. Ha belőlem tanárnő lesz, az lesz a titkos céloom, hogy összebarátkoztassam a tanítványaimat. A legkülönbözőbbeket.

— Ugy látszik, rajtam akartad a módszeredet kipróbálni, ravasz Zsuzsi! — nevetett Györgyi. — Az egész osztállyal akarsz összebarátkoztatni. Azt hiszed, hogy ez sikerült neked? Mégis csak te, Juci, Boris és Korompai Juliska vagytok az igazi barátaim, a többiekkel nem hiszem, hogy sokat beszéltek majd, ha visszakerülök az iskolába! Igaz, hogy viszont sok lánysorsot ismertem meg általad, — itt voltak a szobámban, itt mondták el gondoljaikat, *kellott* udvariasan meghallgatnom őket akkor is, ha butaságot beszéltek és mindig arra gondoltam: én is ilyen vagyok? Arra jó volt a felvonulás . . . Összehasonlításra, megfigyelésre tanított.

— No, látod! Akkor mégse voltam olyan buta. És most azt kérdezem tőled: szüntessem be a „felvonulást?“ Tizenhét leány van még a névsorban . . . Igaz, hogy mind türelmetlenebbül lesi, hogy mikor kerül rá a sor, de azért megmondhatom nekik, hogy fáradt vagy és nyugtalanítanak a vendégek . . .

— Nem, ne tedd azt, Zsuzsi! Most már magam is kíváncsi vagyok az összes gyerekekre. Azért nagyon helyesek is akadnak köztük. Például Juliskát nem cserélném el senkiért sem. Olyan szépen halad! Igaz, hogy Gertrud néni megdicsérte multkor a dolgozatát? — kérdezte Györgyi.

— Igaz. Egészen belepirult a gyerek. Azelőtt olyan keveset

tudott németül, hogy még a kérdéseket sem értette meg. Most pedig már egész szépen felel. És az a legviccesebb a dologban, hogy éppen olyan «hochdeutsch» a kiejtése, mint a tiéd! Korompai Juliska, aki azelőtt «jó» helyett azt felelte: «jò», az egész osztály meglepetésére téged utánoz! Persze, a lányok nem tudják, hogy te tanítod, — ezt majd csak valami különösen kedvező alkalommal áruljuk el...

— Angyali lélek vagy, — szólta Boris, — nekem nem lenne türelmem az ilyesmihez. Borzadok, ha arra gondolok, hogy tanitanom kéne. Pedig alighanem ez lesz a sorsom...

— Csak nem? — botránkozott Györgyi. — Hiszen te olyan okos gyerek vagy! Csak nem választasz olyan foglalkozást, amelytől előre irtózol?

— Pedig nem marad más hátra, ha kitarok kedvenc tárgyam, az algebra mellett. Algebrával nem kezdhetek egyebet, minthogy beverem a magunkhoz hasonló buta gimnazista lányok fejébe, — mondta Boris.

— Várj, majd megkérdezem Jancsi bátyámtól, hogy mi lesz az ő hevesi barátjából, Lőrincz Paliból, az valami rendkívüli matematikai tehetség. De az sem lesz tanár — hallottam, amikor mondta, — mert az épp olyan kiállhatatlanul gunyos, mindenkit lenéző, megvető természetű fiúnak, mint te lánynak. Ha megtudom, hogy ő milyen pályát választ, akkor elárulom neked, azért is, — szólta a kárörvendő Zsuzsi.

— Azt akár mindjárt megtudhatjuk, — szólta Györgyi és Zsuzsi meglepetésére odament Károly szobájának ajtajához és benyitott. — Karcsi, te nem tudod, hogy Lőrincz Paliból mi lesz?

— Tudós. Matematikus, — hallatszott bentről Karcsi válasza.

— Azt ugyis tudom, de abból nem élhet meg és Vili bácsi nem ad majd neki pénzt addig, amíg az egész világ felismeri lángelméjét, — szólta dühösen Györgyi.

— Először egyetemre jár, aztán vagy tanári pályára megy vagy valami kereskedelmi állást vállal. De ő azt reméli, hogy rövidesen feltűnik majd valamelyik dolgozatával; állítólag az egyik már meg is jelent egy külföldi szaklapban, — mondta Karcsi és már jött is be a huga szobájába. — Miért érdeklis az a hölgyeket? No persze, elfelejtettem, hogy itt a fő ellensége, Zsuzsi, az önérzetes... Olt Károly vagyok, — szólta Borishoz, aki szintén megmondta a nevét és kezét fogott vele.

Zsuzsi kétségbeesetten nézett a hosszú fiura. Ez a ravasz fráter tudta, hogy kicsoda az a Lőrincz Pali, akiről ő a multkor

beszélt! És Györgyi is tudta! Hagyták, hogy ő szidja és egyetlen szóval sem árulták el, hogy ismerik!

Zsuzsi odaállt Karcsi elé és villogó szemmel, fenyegető hangon kérdezte meg tőle:

— Mondja, — maga személyesen ismeri Lőrincz Pál urat?

— Hogyne! Az unokaöcsém, — szólt nevetve Karcsi, — de ne nézzen rám olyan vésztfjósító tekintettel, kis Zsuzsi, különben megijedek . . .

— Pali édesanyja a mi édesapánk testvérhuga volt, Olt Irén, — magyarázta Györgyi.

— Ugy! Gyönyörű. És ti túrtétek, hogy szidjam. Talán Károly ur már meg is irta neki. Tudjátok, hogy ez jellemtelenség? Szerintem: vége a barátságoknak! — szólt Zsuzsi és kiszaladt a szobából. Az előszobában magára kapta kabátját, kalapját és elrohant, mielőtt még a szobában lévők meglepetésükből magukhoz tértettek volna.

Ők eleinte tudniillik nevettek és azt hitték, Zsuzsi csak komédiázik . . .

Amikor azonban nem jött vissza, megijedtek a lányok is, Olt Károly is. Kimentek az előszobába, — nem volt ott kabátja, kalapja.

— Ejha! No ne busulj, Györgyi, utánasietek, kibékitem, — szólt a nagy fiu és leszaladt az emeletről. De Zsuzsit nem látta sem a villamosmegállónál, sem a Dunaparton.

Visszament.

— Nem láttam, eltűnt. Bolond kislány, — szólt dühösen a lányokhoz és bement a szobájába.

Györgyi és Boris azon törhették az eszüket: mi lelte Zsuzsit. Mindaketten gyanítottak valamit, de nem akarták megmondani... Boris megígérte, hogy másnap az iskolában beszél vele és aztán megtelefonálja Györgyinek válaszát. Vigasztalta, ahogy tudta a kétségbeesett kislányt.

— Zsuzsi olyan jó volt hozzám. Még sohasem voltam olyan boldog, mint amióta ő hozzám jár, — szólt Györgyi. — Rendet teremtett körülöttem. Azelőtt bejött hozzám panaszkodni a szakácsné, ha megharagudott a szobalányra és megfordítva. A nurse rámbizta Bébit, amíg elment harisnyát venni és ha olyankor véletlenül hazajött anyuskám, én kaptam ki, hogy miért vállaltam el a szerepet. Ha apa korábban jött haza, mint anyuska, akkor ide jött be panaszkodni, hogy még nem vacsorázhat. Karcsi

pedig állandóan itt zsörtölődött a szomszéd szobában... De Zsuzsi mindenkit udvariasan, mulatságosan kitessékelt a közlemből... Olyan jól tanultunk együtt. Itt volt hétfőn délelőtt a tavalyi tanárnőm és meglepődött, hogy ugy tudom a tananyagot, mintha nem is mulasztottam volna. És a lányok fölvonulása olyan volt, mint valami színház. Borzasztóan szeretem Zsuzsit és úgy fáj, hogy itthagytott...

Györgyi keservesen sirt.

— Ne busulj, majd visszajön, — szólt Boris. — Kicsit megbolondult. A mi korunkban ez nem ritkaság. Kitombolja magát és holnap eljön Lakos Nórával, mert Noszlopi Ellike, aki utánam következik, kanyarót kapott, a kis pocok. Ne busulj, én megigérem neked, hogy holnap itt lesz.

— Ne haragudj, Boris, igazán szégyenlem, hogy így viselkedek, amikor először vagy itt nálam. De látod, épp azért vagyok ilyen kétségbeesett, mert *tudom*, hogy Zsuzsi többé nem jön el. Most már ismerem őt. Ő hallatlanul büszke és jellemes és mindenkitől azt követeli, hogy az is olyan legyen. És ő most már esetleg szégyenli, hogy így elrohant, — de önmagának azt magyarázza, hogy igaza volt. Tudod, ki tudna segíteni, hogy kibékíthessük?

— Jucira gondolsz?

— Nem. Jucit ő szereti, de a legjobb barátnője mégis csak a Német Gé, az ötödik a)-ban. Irnék neki, de nem ismerem személyesen...

— Hívd fel telefonon. Nem kell neki elmondanod az egész ügyet, mert *hát*ha Zsuzsi nem akarja, hogy az ő *titkát* más is ismerje. Ugy látszik, hogy ez a Minekishivják Pali az ő titka, nem gondolod?

— Ühüm. Persze, hogy azt gondolom. Karcsi is azt gondolja. És nagyon tapintatosak akartunk lenni, amikor először beszélt róla, — egymásra néztünk és közös megegyezéssel nem mondtuk meg neki, hogy akit ő annyira szidott: a mi első unokatesvéréünk. Ugy látszik, mégis meg kellett volna mondanunk neki... De igazán, nem hittem volna, hogy ilyen bolondságért ennyire megsértődik.

— Hja, tudod, milyenek vagyunk mi, lányok... Azt más sohasem tudja megítélni, hogy nekünk mi esik borzasztó rosszul... Én például vasárnap Jucinál voltam meghíva. Nagyon jól éreztem magam, Békés Évi is ott volt, Juci unokabátyja is, rengeteget nevtünk és bolondoztunk, — egészen az uzsonnáig.

Ugyanis csokoládé volt tejszinhabbal, — és az én tányéromon volt egy kis papirosban vagy öt deka lipthói turó. Meglepetten néztem Jucira, rossz tréfát sejtve és ő meg is mondta: zólyomi turót kért a csemegésnél, de csak lipthóit adhattak, elégedjek meg azzal. Persze, a többiek mind faggatták, hogy mit jelent ez a nyilvánvaló tréfa, — de Juci szerencsére észrevette, hogy elpirultam és nagyon megharagudtam rá és nem magyarázta meg a dolgot a többieknek. Kedvem lett volna rögtön hazamenni... Látod, ami másnak buta szórakozás, az bennünket, érdekelteket talán végre sérthet, — szólt Boris.

— Ki kell békítenem Zsuzsit! Muszáj kibékítenem, — erős-ködött Györgyi.

Este, amikor Boris elment, fölhívta Német Gét, Mátrai Mária telefonján.

— Halló, itt Olt Georgina, negyedik gimnazista beszél. Kérem, otthon van Gabriella kisasszony?

— Rögtön megnézem, kérem, — szólt egy mély férfihang és Györgyi hallotta, amikor bekiáltott egy másik szobába: — Gabriella téged hívnak a telefonhoz, de nem a Zsuzsi!

Már jött is.

— Halló, itt Német Gabriella. És ott?

— Itt Olt Georgina. Te engem talán nem ismersz, de...

— Hogyne ismernélek! Bocsánat, hogy a szavadba vágok, de Zsuzsi annyit mesél az ő Györgyi nevű tanítványáról...

— Hiszen épp Zsuzsi miatt telefonálok. Arra akarlak megkérni, hogy békíts ki vele...

— Összevesztetek? Ezt sohasem hittem volna! Te voltál a Zsuzsi dicsősége és úgy féltett minden izgalomtól... Most már egészséges vagy?

— Hogyne, már amennyire én egészséges lehetek... De nem rólam van szó. Zsuzsi elszaladt tőlem. Nálam volt Makrai Boris is, akit ő hozott magával, vigan beszélgettünk, a bátyám is bejött és egyszerre Zsuzsi felugrott és sértődötten elrohant. Azt hittük, tréfál: de többé nem jött vissza. Most úgy félek, hogy egészen elmarad és nem tudom, mit csináljak...

— Mondd el az egészet...

— Nem lehet, mert hátha ő nem szeretné. Tudod, fiu-dolog.

— Fiu? Csodálom... Zsuzsi nem izgul a fiuk miatt, ő barátokozik és veszekszik velük, de azért fiu miatt nem hagyja ott a legjobb barátját.

*Györgyi felhívja telefonon Gabriellát s megkéri őt,
hogy Zsuzsival kibékitse.*

— És mégis így van, ahogy mondom. Ez nagyon komplikált dolog, még náluk otthon kezdődött, Hevesben. Ő nagyon dühös egy fiúra...

— Vagy úgy? Jancsi barátjára gondolsz, akinek sohasem mondja a nevét?

— Igen és akiről kisült, hogy az unokabátyám. De nagyon kérlek, Gé, hogy erről ne szólj Zsuzsinak egyetlenegy szót sem. És egyáltalában azért telefonálok, mert te vagy a legjobb barát-nője és talán tudod, hogy mit tegyek.

— Először is várd meg a holnapi napot. Talán meggondolja a dolgot a mi Zsuzsink és elmegy hozzád, mintha semmi sem történt volna. Ő nagyon kötelességtudó.

— Én is abban bízom, hogy amit elvállalt, azt nem hagyja abba, — viszont ő olyan tul önérzetes és azt hiszem, rettenetesen csalódott bennem és a bátyámban...

— Bizd rám a dolgot. Majd ha beszéltem veled és meglátom, hogy mit lehet kezdeni: felhívlak telefonon. Mi is a számod?

— Kardos Olivér néven van a telefonkönyvben, automata...

— Jó. Felírtam.

— Akkor szervusz, Gé!

— Szervusz, Györgyi, aludj szép nyugodtan, majd elintézem a dolgot.

Györgyi ezek után bement a bátyjához.

— Karcsi, én úgy félek, hogy Zsuzsi soha többé nem jön el hozzám...

— Zsuzsi egy kis csacsi. Épp most irok Lőrincz Palinak, hogy segítsen valahogy kibékíteni azt a gyereket.

— Jaj, Karcsi, csak ezt ne tedd! Ne áruld el Zsuzsit. Akkor soha többé nem tudnék nyugodtan a szemébe nézni. Karcsi-kám...

— No jó, jó, Györgyikém. Igazán nem akarlak megszorítani, kislányom.

Karcsi még aznap este — Györgyi már aludt, — elszaladt a főpostára és feladott egy express-levelet Hevesbe.

VI.

Amikor Zsuzsi elszaladt Györgyitől, talán tiz percig azt hitte, hogy neki van igaza. Azt hitte: az Olt-gyerekek „kicsalták a titkát” és most visszaélnék vele. Talán megírják Lőrincz Palinak, hogy ő egyre emlegeti és bizonyára szerelmes belé. Pedig nem

igaz, nem igaz és nem igaz! Ha valami lány bánt volna vele olyan lenézően, bizalmatlanul és henegeően: akkor arról is sokat mesélt volna és „bosszuért lihegett“ volna!

De amikor már fönt ült a villamoson, Zsuzsi megsajnálta elhamarkodott tettét. Először is: Györgyit bizonyára nagyon felizgatta az ő elszaladása. Pedig ő megfogadta, hogy mindent megtesz a beteg kislány megnyugtására. Azután, — azután meg nem tudta a mi Zsuzsink, hogy most mitévő legyen? Apja, anyja kötelességtudásra nevelték őt is, Jancsit is. Nem bánták, ha pajkosak, akaratosak, szókimondók, — de a kötelességteljesítés tudatát jól beléjük nevelték. No már most, ő elvállalta Györgyit karácsonyig. November közepe van. Ki helyettesitse? Hiszen szólhatna Korompai Juliskának, akit Györgyi ugyis olyan nagyon megszeretett. De Juliska kicsit gyöngye algebrában, vegytanban és latinból is kétharmadon áll. Hiszen szólhatna neki... Ugyis elhatározta, hogy nem kér tandíjmentességet, mert pénzt is keres, és mégis csak más viszonyok között él, mint Juliska, akinek vasalni jár az édesanyja. Ezt be kell látnia az embernek. Most, hogy a fél osztály gyerekeinek otthoni életébe belelátott, nemcsak Györgyinek használt vele, hanem ő maga is belátta, hogy neki aránylag nagyon jó dolga van, a hevesi nagy jólét elmúlása után is.

Aztán hogy is lesz most a fizetésével? Az első nyolcvan pengőjét elsején pontosan megkapta. Aki még sohasem keresett pénzt, az nem tudja: micsoda finom jó érzés ez! És ilyen kislánynak ilyen sok pénzt keresni! Jancsi, a nagy érettségiző Jancsi negyven pengőnél többet nem bir havonta megkeresni, pedig egy bukásra álló, borzasztó buta fiuval korrepetál! És ő ezt a nagy pénzt most egyszerűen ellöki magától... Pedig — azt hitte, új korcsolya, jégbérlet, harisnya lesz belőle, karácsonyi meglepetések... Az első fizetését teljes egészében átadta apjának, aki azt mondta, hogy beteszi Zsuzsi nevére a takarékbába... De ha most elesik a második fizetése, akkor majd abból, az elsőből kell tandíjat fizetnie... Tyű, de fáj a mi Zsuzsink feje!

Mire leszállt a villamosról, már nagyon megsajnálta, hogy elszaladt Györgyiéktől.

Legalább szólhatna anyunak! Eddig minden ügyes-bajos dolgot megbeszélte vele. De ezt, — ezt most szégyenli... Olyan kimondhatatlanul buta dolog. Az a fiu, Lőrincz Pali is bele van keverve az ügybe... Anyu majd kineveti. Azt mondja: „no, te is csak olyan kislány vagy, mint a többi, negyedikes korodban már csak a fiukon jár az eszed! Tudod, kislányom, ezt úgy hívják: „az első szerelem“. És ő hiába védekezne: „de anyu kérem, ez

nem szerelem, sőt ellenkezőleg, düh, gyűlölet, megbántott önértzet; csak azért beszélek róla, hogy megszügyenitsem a lányokat gyűlölő gőgjében azt a frátert!“ — anyu nem hinne neki, Zsuzsi érzi, hogy még az ő egyetlen legokosabb mindenttudó anyuja sem hinné el a védekezését. És az a ravasz, kíváncsi Jancsi is rögtön megszimatolná a dolgot és őt agyonszekirozná . . .

Legalább nem buta fiuról van szó. Legalább mindenki elismeri, hogy nagyon okos, tehetséges, jó matematikus fiuról van szó.

Szegény Zsuzsinak ez volt az egyetlen vigasztalása. Szerencsére senki sem volt otthon, mire hazaért. Persze, ilyen korán nem szokott hazaérni. Szerencsére nála volt az előszoba kulcsa. Felgyújtotta a villanyt a nappali szobában és lefeküdt a díványra sirni. Addig sirt, amig el nem aludt.

(Ez igen kitünő módszer mindenféle bánat ellen. Mindenkinek bátran ajánlhatom. Még jobb, mint a ruhaszekrény aljába való lekuporodás. Az ember legalább kinyújthatja a lábát. És egy kis jó alvás után másképp látja az ügyet.)

Amikor Doroginé férjével hazajött, ott látta gyermekét a díványon. Ha nem mondjátok meg senkinek, akkor elárulom: kicsit horkolt. Regények hősnői — tudom — nem szoktak horkolni és Zsuzsi sem horkolt valami nagyon, de azért a szomszéd szoba közepén is hallhatta az ember, hogy: alszik . . .

— Milyen piros ennek a gyereknek az arca. Nézd csak, anyu! — szólt Dorogi János a feleségéhez. — Nincs láza?

Doroginé bebújt japán pongyolájába, aztán bejött, leült Zsuzsikája mellé és jól megnézte.

— Csak az orra piros. A zsebkendő, amit a kezében szorongat, csupa víz. Sirt ez a leány. És milyen korán jött haza! No, talán összeveszett valakivel. Gondoltam, hogy nem tarthat örökké ez az ő gyönyörűsége, az „állása“, amire olyan büszke volt . . .

— Szegénykém, korán ismeri meg az életet, — szólt felsőhajtván Dorogi János.

— Nem árt az neki, édes fiam. Te talán el sem hiszed nekem: de én csöppet sem bánom, hogy a gyerekeink ilyen korán kizökkentek a mi hevesi nagy gazdagságunkból. Manapság ez minden emberrel megtörténik előbb-utóbb és így hamarább meg-edződnek az élet számára. Zsuzsi nagyon jókedvű és boldog volt eddig. Lehet, hogy egy kicsit kifáradt, mert mégis csak izgatta ez a mindennapi „rendezés“. Majd ágyba dugom egy napra, akkor jól kipiheni magát. No, jön már Jancsi is . . .

Amikor Zsuzsi kinyitotta a szemét, ott ült az egész családja az asztal körül és vacsorázott.

— Tessék nézni, apa, milyen drága ez a Zsuzsi! — szolt Jancsi nevetve. — Olyan bután néz maga elé, mint egy hároméves gyerek!

— Mi tetszik? — kérdezte Zsuzsi álmosan és máris visszafeküdt és aludt tovább. Tíz órakor édesanyja nevetve vetköztette le, — mint valamikor régen, és kitámogatta az udvari szobába, megvetett ágyába. Ott felébredt a negyedik gimnazista és eszébe jutottak délutáni élményei. Sirva borult anyja nyakába.

— Nem megyek többé Györgyihez, felmondtam nekil — mondta zokogva.

— Jó, jó, kis öreg. Most legalább nyugodtan alszol, hogy megmondtd nekem. Majd holnap elmeséled az egészet.

És Doroginé addig simogatta az ő Zsuzsikája szőke fejét, amíg újra el nem aludt. Rengeteget tud egy negyedik gimnazista aludni, ha van ráérő ideje.

Amikor másnap reggel felébredt, a mellette lévő széken pihenő karkötőóráján félkilenc volt.

Kiugrott az ágyból és pyjamában rohant be a kitakarított nappaliba, ahol anyja az ablak mellett rajzolt.

— Anyu! Félkilenc! Elkéstem... Miért tetszett aludni hagyni! Most beírnak az osztálykönyvbe. Még csak ez hiányzott!

— Menj szépen vissza az ágyadba. Apával elhatároztuk, hogy ma nem engedünk el az iskolába. Ma pihensz, — szolt mosolyogva Doroginé.

— Nem lehet anyu, jaj, ma földrajz is van és algebra dolgozat írás. Nem tudom Györgyinek elmagyarázni a leckéket, ha nem megyek iskolába. Különben, igaz...

És Zsuzsinak most hirtelen eszébe jutott, hogy talán ez a legszerencsésebb megoldás, ha ő ma nem megy iskolába. Akkor majd csak lesz valahogy nélküle is. Persze, a legeslegszerencsésebb megoldás az lenne, ha ő most hirtelen meghalna. Dehát Zsuzsi mégis csak nagyon szeretett élni, kíváncsi volt sok mindenre és főleg: a saját sorsára. Ennyire mégsem félt egy kis pletykától, Lőrincz Palitól, Olt Karesitől, saját testvérbátyjától: Dorogi Jancsitól, sőt a világ összes érettségizett és ezután érettségizendő fiaitól sem...

Anyja drága gondoskodó jóvoltából megfürdött, reggelizett, megnézte a készülő abrosz-tervezetet, — mindezt meztláb, mert neki is megvolt az a rossz szokása, mint sok más kislánynak, hogy szeretett meztláb szaladgálni, — aztán visszafekhetett ki-

szellőzött, friss ágyába, tizenhét könyvvel, három levélpapírral, ceruzával...

Anyja nem kérdezte, hogy mi volt, mi történt Györgyiéknél tegnap délután. És Zsuzsi nem tudott szólni.

Tizenegy órakeror így szólt Doroginé:

— Édes fiam, felhívtam Kati nénit, ő elkészíti a főzeléket, vigyáz a husra, míg én elmegyek. Irma nénid ajánlott egy hölgyhöz, aki új villáját velem akarja berendeztetni. Ma féltizenkettőkor vár. Készítettem neked vajaskenyeret, és van a kamrában szalonna, sajt, ha megéheznél.

— Kezit csókolom, anyu. Csókot kérek.

Amikor Zsuzsi magára maradt, szörnyű levélpapír pazarlást vitt véghez. Ahelyett, hogy „pizskázatokon“ fogalmazta volna meg mondanivalóját, nagyzási hóbortjában rögtön a gyönyörű monogrammos «jobb napokat látott» hevesi papírra írt, — persze össze kellett tépnie a lapokat és most aztán megmaradtak a virágosbélésű borítékok, üresen. Az ötödik fogalmazvány végre tett neki. Az pedig így szólt:

— Kedves Györgyi, először is nem akarlak felizgatni. De azért mégse járhatok hozzád ezután. Holnap beszélek Juliskával, megmagyarázom neki a módszeremet és azt hiszem, ő szépen megmondhatja neked a feladatokat. Elég eszed van ahhoz, hogy megértsd, amit hiányosan akar neked beadni. Különben is jön most már a tanárnőd. Juliska pedig épp oly jól elmulattathat, mint én, a lányokat is elviheti hozzád, ha éppen akarod. Nézd, kérlek, jól tudom, hogy én magam vagyok az egésznek az oka, de most talán ne firtassuk ezt a dolgot, mert nekem borzasztóan kellemetlen. Kérlek, tarts meg jó emlékezetedben, a karácsonyi szünet után egész jóba lehetünk, persze csak az iskola falain belül. Édes anyádnak kezeit csókolom, Bébit ezerszer ölelem és jó egészséget kívánva vagyok baráti üdvözlettel: Dorogi Zsuzsa.»

Ez a «baráti üdvözlettel» különösen tetszett neki. Mert nem vitte rá az őszinte lelke, hogy azt írja: „szerető barátnőd“. De a baráti üdvözlettel mindent elintézett és egyuttal hüvös, előkelő és tartózkodó is volt.

Mi történt eközben barátnői körében?

Makrai Boris csöngetésig remélte, hogy Zsuzsi csak belép az osztályba. Nem jött. Már az örökös elkésők, a bután röhögő Kartács Ibi is bevonultak helyükre, de Zsuzsi nem jött. A vigyázó bediktálta a hiányzók közé.

A szünetben Elek Juci, Békés Évi és Korompai Juliska odarohantak Borishoz.

Zsuzsi nagyzási hóbortjában szörnyű levélpapírpazarlást vitt véghez.

— Te, nem tudod, mi van a Dorogival? Tegnap te voltál vele az Oltnál! Csak nem beteg?

— Nem tudom, — szólt Boris és többet harapófogóval sem tudtak kihuzni belőle.

A tízórás szünetben azonban nekilendült és az V/a felé futott, de utközben beleütközött Német Gébe.

— Ugy-e te vagy a Makrai Boris? Gyere csak egy kicsit az ablakba . . .

Boris ment vele. De még mielőtt Gé egy szót is szólhatott volna, Boris „siri hangon“ megmondta neki:

— Nem jött az iskolába.

— Nahát, megbolondult az a gyerek? Sokkal okosabbnak hittem, — szólt dühösen Gé.

— Az ember néha megbolondul, — mondta mély bölcsességgel Boris.

— Szegény Györgyi! Ha megtudja: kétségbeesik. Tudod mit? Én korán délután átmegek Zsuzsihoz. Mulasztott, tehát tudni akarom: mi baja. Aztán valami ürüggyel lemegyek tőlük egy telefonautomatához és telefonálok Györgyinek. Ha akarja, eljöhet Zsuzsihoz.

— Jó. Kitünő. Én pedig félnégyre elmegyek Györgyihez, helyettesitem Zsuzsit, megtanulom vele a leckét és ha te telefonáltál, együtt elrobogunk a kis affektált majomhoz. Remélhetőleg nincs valami komolyabb baja? Egy ilyen kis izgalomtól csak nem kap az ember agyrázkódást?

— Ne beszélj bolondokat. Hiszen azt hallottam, hogy te valami rendkívül okos gyerek vagy, — szólt Gé.

— Azt mondják, — szólt szerényen Boris.

Szó ami szó, Gé terve szerint zajlott le a délután. Amikor Gé odaért Dorogiékhoz, Zsuzsinak fényes piros volt az orra. Ennek is megvolt a maga különösebb oka.

Amikor megírta a Györgyinek szóló önérzetes levelet, a megelégedett emberek nyugalmával nyult kedvenc könyvei után Zsuzsi barátnőnk. Igaz, hogy vegytant is tanulhatott volna, de azt hitte, hogy aki annyit szenvedett, mint ő, az megérdemel egy kis jó, élvezetes olvasást. Így mult az idő félkettőig, amikor az ebédlőasztalnál találkozott a család. Most néhány hétig Dorogi János is a fővárosban élhetett, hivatalos elfoglaltsága ide kötötte. Mindjárt jobbkedvű volt a kis család,

De ma olyan levert, szótlan volt a mindig mosolygó Doroginé, hogy férje végül is megkérdezte tőle: mi bántja.

— Nem akartam nektek megmondani, de úgy látszik, addig nem lesz nyugtom, — szólott Zsuzsi édesanyja és máris mosolygott. — Talán így könnyebben megemészttem a ma délelőtti tapasztalataimat.

— No mi volt, anyu? — kíváncsiskodott Jancsi. — Még sohasem láttam ilyen rosszkedvűnek . . .

— Mert még sohasem volt dolgom olyan rossz-modoru nővel, mint ma délelőtt. Igen nagyon érezte velem, hogy ő fizet, tehát nekem el kell tünnöm szeszélyeit. Fél óráig kellett ülnöm előszobájában, amíg végre behivatott izléstelen szalonjába; egy szóval sem mentegetődzött, amiért így ellopta az időmet, noha ő maga hívott fél tizenkettőre. Elmondta hallatlanul izléstelen kívánságait; megpróbáltam eltéríteni szándékától, mire a fejemhez vágta: „az én villámban az én izlésem érvényesül!“ Nagysád „jobb“ nőnek látszik, nekem nagyon beajánlották, de azért nem lehet olyan izlése, mint nekem, aki voltam Párizsban és Berlinben és mindenféle kastélyokat láttam!“ Aztán alkudozni kezdett, egész cigányosan. Ott akartam hagyni, de aztán eszembe jutott, hogy mai napság nem szabad egy nagy rendelést az érzékenységem miatt visszautasítanom. Ha az ember pénzt akar keresni, akkor sok tapintatlanságot kell zsebrevágni. Arra gondoltam, hogy neked sokszor milyen rossz lehet, apu . . .

— Miattam ne busulj, szívem, én már megedződtem és el tudok bánni az ilyen emberekkel, — szólott nevetve Dorogi János. — Csodálom, hogy téged cserbenhagyott a nagyszerű csufolódd kedved. Hevesben jól intézted el az ilyen hirtelen felcseperedett új gazdagokat . . .

— De ott független voltam, most pedig attól félttem, hogy nem biz meg a munkával és nem kereshetek! No de most, hogy nektek elmondtam a dolgot, tényleg másképp látom a dolgot és ezután majd együtt mulatunk az új „kuncsaftom“ kiszólásain. Tudniillik azt is a fejemhez vágta, hogy „a hölgynek meg kellene becsülnie az olyan kuncsaftot, amilyen én lehetek, ha akarok!“

Most már valamennyien nevettek, — kicsit kesernyésen . . .

Zsuzsi alig várta az ebéd végét. Kiszaladt a szobájába, a fehér tüll ágytakarót felhajtotta a már beágyazott párnákról, rádobta magát az ágyra és sirt, sirt, jóllakottan és keservesen. Miért finyáskodott ő nagyszerű, kényelmes, tulfizetett állásában Györgyiék-nél, — mikor az ő finom, művelt, világlátott művésznő-anyujának

sértéseket kell lenyelnie a pénz, a munkaalkalom kedvéért! Ó, ha visszacsinálhatná a tegnapi délutánt... Még meg is alázkodna Györgyi előtt, ő, a kis felfuvalkodott béka...

Amikor jól kisirta magát, visszatért régi ereje, bátorsága. Fogta a Györgyinek irt levelet és bedobta szekrénye mélyébe, pedig amit oda bedobott az ember, azt soká nem látta viszont... Aztán kiment a fürdőszobába és könnyáztatta arcát hideg vízzel jól megdolgozta. A tükörbe nézett és megállapította, hogy „jól elintézte magát“, aprók a szemei, fényes piros az orra... Szerencsére nem mozdul ki a családi körből, másnap reggelig csak apa, anya és Jancsi látja.

Mire puff! Félnégykor beállított hozzá Gé. Csókolódzás, öröm, magyarázkodás...

Hogy miért nem volt iskolában. Ugy megijedt, hogy beteg. A lányok is... Juci, Boris, Évi és többen, akiknek nem tudja a nevét, mind hozzárohantak a szünetben: ő talán rokona Dorogi Zsuzsinak, mondja, mi van veled? És ő nem tudott semmit. Ebéd után idesietett. Angol tanárnőjét értesítette utközben, hogy majd máskor pótolja a mai órát. No mi van?

— Anyu nem engedett el reggel. Azt hitte, lázas vagyok. Szüleim azt hitték, nagyon kimerült és fáradt vagyok, délig feküdtem az ágyban, — szólt Zsuzsi, aki nem szívesen hazudott, ha nem kellett.

— De holnap jössz?

— Jövök...

— Itt maradhatok nálad? Kérdezd meg anyuskádtól. Akkor lemennék egy telefonállomásra és haza szólnék, hogy itt maradok...

Gé elérte célját. A tanítványához siető Jancsi lekísérte a legközelebbi telefonig és megígérte, hogy visszasiet, mert ő is „élvezni akarja kedves társaságát“.

— Bocsásson meg a frázisért, de úgy sietek, hogy csak köz-helyek jutnak az eszembe! — szólt és elvágatott.

Gé csak annyit telefonált a rögtön jelentkező Györgyinek és Borisnak: „jőjjetek!“.

— Nem dob ki? — kérdezte Györgyi.

— Nem hiszem... Sokat sirhatott, olyan piros az orra! De nagyon drága...

— Jó, jövünk.

Alig hogy Gé újra megmelegedett Dorogiéknál és kicsit be-

Zsuzsi szekrénye mélyéből szórta ki a földre cipőit,
kinőtt ruháit, kézimunkáit,

szélgetett Zsuzsi szüleivel, — apját most látta először — megint csöngettek.

— A délutáni posta vagy az estilap! — szólt Zsuzsi és kiement ajtót nyitni.

Mi már tudjuk, tehát nem lepődhetünk meg úgy, ahogy Zsuzsi meglepődött, amikor Borist és mögötte Györgyit látta meg az ajtóban! Györgyi kezében három szál gyönyörű rózsaszínű krizantémum volt, ezeket nyomta Zsuzsi kezébe és azt mondta: „Neszel“.

Erre ugy-e, hogy nem tehetett egyebet, mint hogy a gyerekek nyakába borult, aztán diadalmas orditással cipelte be őket karonfogva a nappaliba.

— Anyu! Apa! Gé! Né, kik jöttek! Anyu, ez a Györgyi, ez meg a csipősnyelvű Makrai Boris, akiről annyit meséltem! És ez Német Gé, — hiszen tudjátok, az ötödikből...

A cinkostársak összemosolyogtak. Doroginé meglökte könyökével Gét, az szempillái rebbenésével igent intett, — mire Zsuzsi anyja is beállt negyediknek az összeesküvők táborába. Kitalálta, hogy Zsuzsi esti zokogása, a bevallott „felmondás“, a három krizantémum és a három látogatás összefüggnek.

No aztán abból az egészen közönséges szürke hétköznapi délutánból olyan születésnap délután keletkezett, hogy a multság résztvevői még sokáig megemlegették! Az uzsonnáról ne is beszéljünk: finom volt, bőséges és előkelő! Dorogi János ugyanis úgy megörült kislánya nagy boldogságának — felesége előzőleg már szólt neki a „felmondás“-okozta nagy szívfájdalomról és zokogásról, — hogy lement a legközelebbi jó cukrászdába és olyan csomaggal tért vissza, mint azelőtt, hevesi igazgató ur korában pesti utazásáról. Zsuzsi utólag bevallotta, hogy „káprázott a szeme“, amikor leültek az asztalhoz és nemcsak ő és Boris, de az elkényeztetett Gé és Györgyi is nagyot néztek: hétköznapi ilyen finom trakta!

Aztán a kedves, vig Dorogi-mamával beszélgettek terveikről, — Gé irónő, Boris matematikus tudós, Zsuzsi és Györgyi tanárnők akartak lenni. Bár a könnyen lelkesedő Györgyi Doroginé rajztáblája, terítői és vitrinjei láttára nagy kedvet kapott az iparművésznői pályához; ő is szeret rajzolni és tervezni. Talán elhozhatná egyszer a nénihez az ő terveit? Gé pedig azt mondta, hogy édesanyja is szeretne egyszer beszélni Zsuzsi anyujával, feljönne, ha lehet, — mert őt olyan nehezen értik meg, ha valami történelmi kosztümjére stilusos, korhű himzést akar...

Aztán játszottak a lányok mindenféle kitalálósdit és végül hazajött Jancsi és Györgyiért eljött Karcsi és az egész társaság öszebarátkozott.

— Eljössz, holnap? — kérdezte kicsit fenyegető, kicsit bizonytalan hangon Györgyi a bucsuzkodásnál Zsuzsitól.

— El, — szólt szégyenkezve, boldogan Zsuzsi és egyszerre csak eszébe jutott valami, önérzete védelmére. — Várj...

Beszaladt saját szobájába és szekrénye mélyéből szórta ki a földre cipőit, kinőtt ruháit, megkezdett és elfelejtett kézimunkáit, — amíg végre megtalálta a délelőtti irt levelét. Gyűrött volt szégyenke, a jobb napokat látott levélpapír minden szépsége oda veszett...

— Nesze, ezt otthon olvasd el, de most már tárgyitalan, — ezt sugta Györgyi fülébe.

Amikor vendégei elmentek, még egy bucsu-cukrászsüteményt a szájába dugva, átölelte apját, anyját.

— Anyu, az ember akkor a legboldogabb, amikor azt legkevésbé várja... Nincs felmondás, karácsonyig tanítom Györgyit, még legalább száz pengőt kereshetek...

Szülei egymásra néztek, — a nagyszerű multság után ennek örült legjobban az ő mai kislányuk.

*

Három nap múlva azt mondta az ebédnél Jancsi:

— Olyan rendes levelet irt nekem Lőrincz Pali. Beszámolt a hevesi osztályomról. Nagyon értelmes az a fiu. Karácsonykor feljön Pestre, vannak itt rokonai, azoknál lakhat. Hozzánk is eljön. Anyu kezét csókolja, Zsuzsit tiszteli.

— Mi lelt, Zsuzsi? — kérdezte Doroginé és ijedten nézett köhögő, prüszkölő gyerekére.

— Cigányutra ment a leves, juj, de rossz, — panaszkodott a negyedik gimnazista.

Párszor a hátába ütögettek, mire végre megnyugodott.

— Köszönöm, most már tudok tovább enni, — szólt mosolyogva és elgondolkozva kanalazta a borsólevest.

Vége.

A Százszorszép Könyvek

sorozatában havonként egy-egy gyönyörű kiállítású, érdekes tartalmu *ifjúsági regény* jelenik meg — páratlanul olcsó áron.

AZ ELSŐ SOROZATBAN MEGJELENT:

Kosáryné Réz Lola: A János-utcai leánykolónia
Gaal Mózes: Napsugár
Hedenstjerna Alfréd: A mindennapi kenyérért
Tutsek Anna: Evike feljegyzései

Nil: A fehér ruha
Frida Schanz: Tüzliliom
Krúdy Gyula: Tizenhat város tizenhat lánya
Dobosi Pécsi Mária: Ida
Tábori Róbert: Hóvár

A MÁSODIK SOROZATBAN MEGJELENT:

Gaal Mózes: Akik külön világban élnek
Ego: A zseniális Tessza
Curtis Yorke: A gonoszok
Z. Tábori Piroska: Új utak
Dánielné Lengyel Laura: Magda története
Nagy Endre: Kati kisasszony élettörténete

Vándor Iván: Petrőczy Kata Szidónia
Z. Fleuriot: Szegény öreg
Beczássy Judit: A Miklóssy-ház titka
Farkas Imre: Mária meséje
Dobosi Pécsi Mária: Galambka
Tutsek Anna: Kis Anyám

A HARMADIK SOROZATBAN MEGJELENT:

Benedek Elek: Anikó regénye
Altay Margit: A fehér hajó
Farkas Pál: Az idegen
Gyökössy Endre: A postáskisasszony
Tábori Róbert: Délibábok
Wiggín: Becky sorsa

Sas Ede: Tavasz-álom
Jeszenszky T. I.: Ahol a szívek találkoznak
Gineverné Györy Ilona: Egérke
Tutsek Anna: Vidorka
Maeds: Diadalmas jószág
Dobosi Pécsi Mária: Viharhadár

A NEGYEDIK SOROZATBAN MEGJELENT:

Kosáryné Réz Lola: Az elvarázsolt kastély
Tábori Piroska: A szamosparti öreg ház
Agnes Harder: Bobi története
Bónyi Adorján: Holdszugár
Pálosy Éva: Szép az élet ...
Solymos Bea: A kis prepa
Ego: Tesszából Terka lesz

Tábori Róbert: Mesevilág a tenger mélyén
Jean Webster: Patty a kollégiumban
(Erre csak Patty képes — folytatása)
Dánielné Lengyel Laura: A fejedelemasszony
Pogány Elza: A Vágh-gyerekek
Tutsek Anna: Nagymama naplója

AZ ÖTÖDIK SOROZATBAN MEGJELENT:

Farkas Imre: Klára Itáliában
Vándor Iván: Ágnes
Clara Schelper: Ószirózsa
Farkas Pál: Eljön a tavasz
Pálosy Éva: Három hónap története
Kosáryné: Az ezüstsüveges ceruza története

Bónyi Adorján: A kis veréb
Beczássy Judit: Méltóságos kisasszony
Gyomlay László: A bujdosó
Bokor Malvin: Báránylehetek
George Sand: A kis Fadette
Tutsek Anna: Szerencse gyermeke

A HATODIK SOROZATBAN MEGJELENT:

Kosáryné Réz Lola: Laurácska meggyógyul
Krúdy Gyula: Az alispán leányai
A. Verley: Egy dacos kislány története
Dánielné Lengyel Laura: A király és az apród
Pálosy Éva: A tanítónéni
Pogány Elza: Szárnypróbálgatás

Tábori Piroska: A Básthy-kisasszonyok
Jeszenszky T. Irén: Vera és Verka
ego: Kató tizenkét terve
Laczkó Márta: Diáklányok
Farkas Imre: Vissza napkeletre
Tutsek Anna: Aranyfátyol

Előfizetési ár egy negyedévre, három regényre 2.40 pengő.

Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrásy-út 16.

